

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Daňová politika ve vybraných zemích EU a její dopady

Tax policies in selected EU countries and their impacts

Lucie Hrabačková

Plzeň 2019

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie HRABAČKOVÁ**

Osobní číslo: **K16B0256P**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**

Název tématu: **Daňová politika ve vybraných zemích EU a její dopady**

Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Vymezte pojem daň v historickém kontextu.
2. Vymezte pojmy daňová konkurence a daňová harmonizace.
3. Charakterizujte daně ve vybraných zemích Evropské unie.
4. Proveďte komparaci zdanění vybraných zemí Evropské unie.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah kvalifikační práce: **40 - 60**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

- **KUBÁTOVÁ, Květa.** *Daňová teorie a politika.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-574-8.
- **MARKOVÁ, Hana.** *Daňové zákony 2018, úplná znění platná k 1. 1. 2018.* Praha: GRADA Publishing, a. s., 2018. ISBN 978-80-271-0766-7.
- **NERUDOVÁ, Danuše.** *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2014. ISBN 978-80-7357-695-0.
- **ŠIROKÝ, Jan.** *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru.* Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-274-5.
- **ŠIROKÝ, Jan a kol.** *Daňové teorie: s praktickou aplikací.* V Praze: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-005-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zdeněk Hruška, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **23. října 2018**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. dubna 2019**

Doc. Ing. Michaela Krechovská, Ph.D.
děkanka

Ing. Pavlína Hejduková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 23. října 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Daňová politika ve vybraných zemích EU a její dopady“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne 16. dubna 2019

.....

podpis autora

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce Ing. Zdeňkovi Hruškovi, Ph.D. za cenné rady, vstřícnost a věcné připomínky při konzultacích, jejichž předmětem bylo vypracování této bakalářské práce.

Obsah

	Úvod.....	8
1	Cíle a metodika práce.....	9
2	Charakteristika daní a daňových pojmů.....	10
2.1	Charakteristika daní	10
2.2	Základní daňové náležitosti	10
2.3	Členění daní	11
2.4	Funkce daní.....	14
2.5	Historie daní.....	15
3	Daně v Evropské unii.....	17
3.1	Daňová harmonizace.....	17
3.2	Daňová konkurence	18
3.3	Daně dle OECD	19
4	Daňový systém České republiky.....	22
4.1	Přímé daně v České republice.....	22
4.1.1	Daň z příjmu fyzických osob	23
4.1.2	Daň z příjmu právnických osob	25
4.1.3	Daň z nemovitých věcí.....	27
4.1.4	Daň z nabytí nemovitých věcí.....	29
4.1.5	Daň silniční	29
4.1.6	Daň z hazardních her	30
4.2	Nepřímé daně v České republice	30
4.2.1	Daň z přidané hodnoty	30
4.2.2	Spotřební daně	32
4.2.3	Energetické daně.....	36

5	Daňový systém Slovenské republiky	37
5.1	Přímé daně na Slovensku	37
5.1.1	Daň z příjmu fyzických osob	38
5.1.2	Daň z příjmu právnických osob	39
5.1.3	Místní daně.....	40
5.1.4	Daň z motorových vozidel	40
5.2	Nepřímé daně na Slovensku.....	41
5.2.1	Daň z přidané hodnoty	41
5.2.2	Spotřební daně	42
5.2.3	Daň z pojištění	42
6	Analýza a komparace zdanění České a Slovenské republiky	43
6.1	Daňové příjmy České republiky	43
6.2	Výdaje Finanční správy České republiky	48
6.3	Daňové příjmy Slovenské republiky.....	49
6.4	Výdaje Finanční správy Slovenské republiky.....	54
6.5	Komparace zdanění ve vybraných zemích	55
7	Komparace a dopady daňových politik vybraných zemí.....	59
7.1	Komparace daňové kvóty	59
7.2	Dopady daňových politik	60
	Závěr	62
	Seznam tabulek	63
	Seznam obrázků	64
	Seznam zkratk	65
	Zdroje	66

Úvod

Tato práce se zabývá charakteristikou pojmů, které jsou spojeny s daňovou politikou, daňovým systémem a daněmi obecně. Též charakterizuje daně v kontextu s Evropskou unií a dále se zabývá komparací daňových politik České a Slovenské republiky. Zkoumá rozdíly v daňových systémech na základě informací získaných z legislativy, ze zpráv zveřejněných finančními správami obou zemí a z informací, které jsou zveřejněny OECD. Dále provádí analýzu efektivnosti a nákladovosti těchto dvou daňových politik. Zároveň uvádí vyhodnocení jejich dosavadního stavu a dopady na ekonomiku obou zmíněných států.

Daně jsou neodmyslitelnou součástí příjmů státního rozpočtu a také nástrojem vlády, který je používán k hospodářskému vývoji země. Daňová politika je v každém státě velice důležitá. Pojem daňová politika je spojen i s termínem daňový systém. Každý stát a samozřejmě i každý členský stát Evropské unie, uplatňuje jinou daňovou politiku, a proto se také liší i jednotlivé daňové systémy.

Evropská unie sdružuje státy, jejichž ekonomiky jsou na rozdílných úrovních. Vznikla 1. 11. 1993, kdy začala platit tzv. Maastrichtská smlouva. Dne 1. 5. 2004 došlo k jejímu rozšíření o Českou republiku a Slovenskou republiku. Tyto dvě země nesdílí jen stejnou dobu strávenou v Evropské unii, ale také poměrně dlouhou společnou historii. Po roce 1993, kdy došlo k rozdělení Československé federativní republiky, došlo i k rozdílnému vývoji daňových politik těchto států. Oba samostatné státy začaly uplatňovat politiku a legislativu podle svých představ. Tím, že země mají stejný historický základ, nejsou rozdíly v daňové oblasti tak markantní, ale při hlubší analýze k nim dochází. Také harmonizací nepřímých daní (především daně z přidané hodnoty), kterou uplatňuje Evropská unie, dochází k ještě většímu přibližování daňových politik České a Slovenské republiky.

1 Cíle a metodika práce

Cílem práce je charakterizovat základní daňové pojmy, mezi které patří samotná charakteristika daní, jejich dělení a historie. Následně charakterizovat daňové systémy obou vybraných zemí Evropské unie, a to daňové systémy České a Slovenské republiky. V poslední řadě provést analýzu a komparaci daňové problematiky a daňových politik obou zemí.

Bakalářská práce je rozčleněna do kapitol a podkapitol, které jsou následně děleny ještě do jedné úrovně. V práci budou použity metody deskripce, explanace, analýzy, komparace a predikce. Tato první kapitola obsahuje definované cíle práce a její použitou metodiku. Druhá kapitola vychází z odborné literatury a bude se věnovat základním daňovým pojmům pomocí metod deskripce a explanace, členění a funkcí daní a jejich historii. Třetí kapitola bude věnována charakteristice pojmů spojených s globální daňovou problematikou jako je daňová konkurence a daňová harmonizace a také členění daní podle OECD. Čtvrtá a pátá kapitola se následně bude věnovat podrobným charakteristikám daňových systémů České a Slovenské republiky na základě daňových zákonů obou republik a také podrobné deskripci přímých a nepřímých daní obou zemí. Obě tyto kapitoly jsou členěny na další dvě úrovně podle druhu a samotných daní. Předposlední šestá kapitola bude obsahovat analýzu daňových příjmů a výdajů finančních správ České a Slovenské republiky za sledované období let 2013 až 2017 a následnou komparaci získaných dat. Tato kapitola bude taktéž rozdělena do další úrovně. Zkoumaná data budou vycházet z informací, které jsou za sledované období zveřejněné ve výročních zprávách vydaných finančními správami. Budou zaznamenána v tabulkách, znázorněna grafy, doplněna analýzou efektivnosti a nákladovosti a analýzou rozpočtového určení daní. Poslední kapitola bude věnována predikci a analogii dat, které se týkají daňových politik obou vybraných zemí, komparaci daňových kvót a syntéze informací z předchozích kapitol.

2 Charakteristika daní a daňových pojmů

Tato kapitola obsahuje charakteristiku daní, daňových pojmů a náležitostí, které jsou s daněmi spojené.

2.1 Charakteristika daní

Daně lze charakterizovat jako druh příjmů do veřejných rozpočtů. Jedná se o rozpočty státní, municipální nebo rozpočty vyšších stupňů územní samosprávy. Lze sem zařadit i veřejné fondy. Daněmi můžeme také označit jednostranné transfery finančních prostředků od soukromého sektoru k veřejnému. (Kubátová, 2010)

Definice daně podle Kubátové (2010, str. 15) zní: *„Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní.“*

Daně lze rozlišit i v právním a ekonomickém smyslu. V ekonomickém smyslu se daně popisují podle výše uvedené definice. Právní smysl definuje daň jako vše, co je daní nazýváno. (Maaytová a kol., 2015)

Mezi daně jsou někdy zařazována i cla a příspěvky na sociální zabezpečení, protože splňují některé vlastnosti daní. (Kubátová, 2010)

2.2 Základní daňové náležitosti

U každé daně je definován předmět, subjekt, základ a sazba daně.

Předmět daně

Je to skutečnost, která je zdaňována. Může se jednat o důchod, spotřebu služby nebo zboží či majetek. (Hejduková, 2015)

Subjekt daně

Rozlišuje se subjekt oprávněný, což je orgán finanční správy a subjekt závazný, který má povinnost daň platit. Subjekt oprávněný daně vybírá a spravuje. Nejčastěji je to finanční a celní úřad. Subjektem závazným je poplatník nebo plátců a jedná se o fyzickou nebo právnickou osobu. (Hejduková, 2015)

Základ daně

Za základ daně se považuje předmět daně, který je vyjádřen v kvantitativních nebo v peněžních jednotkách a je vymezen věcně a časově. Proto se někdy základ daně určuje pro určitý časový úsek, který se pak označuje jako zdaňovací období. (Kubátová, 2005)

Tento případ je obvyklý pro daň z příjmu, neboť se zdaňuje příjem (základ daně) za určité časové období (zdaňovací období), například za rok 2018.

Sazba daně

Je to výše daně vztahující se na daňovou jednotku. Podle daňového základu se rozlišují dva typy daňové sazby. První typ daňové sazby je pevná sazba. Ta se používá v případech, kdy základ daně je ve fyzických jednotkách a sazba daně je (v souvislosti se základem) v peněžních jednotkách. Druhý typ je relativní sazba, která je uvedena v procentech a základ daně je uveden v peněžních jednotkách. Relativní sazba se v praxi používá jako progresivní, kdy s růstem základu daně roste daň rychleji. Nebo se používá jako lineární, kdy s růstem základu roste daň rovnoměrně. (Hejduková, 2015)

Dle daňového subjektu nebo druhu předmětu lze rozlišit ještě sazbu jednotnou a sazbu diferencovanou. Jednotná sazba daně je pro všechny předměty daně stejná. Pro příklad uveďme daň z nabytí nemovitých věcí či daň z příjmu fyzických osob. Diferencovaná sazba daně je například sazba u daně z přidané hodnoty, kdy na různé zboží jsou uvalené sazby 21 %, 15 % a 10 %. (Vančurová, Láchová, 2018)

2.3 Členění daní

Daně se člení dle mnoha hledisek, která jsou uvedena níže.

Dle vazby na důchod poplatníka

Jedná se o nejběžnější a nejznámější členění daní.

- **Přímé daně** – jsou poplatníkovi vyměřeny podle jeho důchodu či majetku na úkor jeho důchodu a není možnost se jim vyhnout nebo je přenést. Tyto daně jsou adresné, jsou závislé na poplatníkovo důchodové a majetkové situaci a poplatník zná jejich výši. Jedná se především o daně z hlavy a daně důchodové a majetkové.

- **Nepřímé daně** – jsou zahrnuty v cenách komodit a momentem zdanění je nákup nebo spotřeba dané komodity. Zde se neodráží majetková a důchodová situace poplatníka a daně jsou vyměřeny všem osobám stejně. Běžný člověk si jejich výši většinou neuvědomuje, neboť jsou již zahrnuty právě v cenách. Mezi hlavní představitele nepřímých daní patří daně ze spotřeby, z obratu, z přidané hodnoty nebo cla.
(Kubátová, 2005)

Dle subjektu daně

V tomto třídění je jako základ ekonomický subjekt, na který se váže povinnost daň zaplatit.

- **Jednotlivec** – fyzická osoba se jménem, adresou trvalého pobytu a jedinečným znakem jako např. rodné číslo.
- **Domácnost** – daňová povinnost připadá na určenou hlavu rodiny, která tuto daň odvádí celkově za domácnost.
- **Oba manželé** – v tomto případě se příjmy obou manželů sčítají a dělí dvěma.
- **Všichni členové domácnosti** – zde se sumarizují příjmy všech členů domácnosti a následně se dělí počtem osob dané domácnosti nebo počtem osob, které jsou výdělečně činné. Dalším způsobem rozdělení je využití koeficientů, které se přiřadí jednotlivým členům domácnosti.
- **Firma, korporace** – právnická osoba, která má přidělené identifikační číslo a je zapsána do obchodního rejstříku. Vystupuje jako jedna organizace s názvem a právní formou.
(Široký a kol, 2008)

Dle objektu daně

Objektem daně, jak již bylo vysvětleno, se rozumí předmět, na který je daň vázána a ze kterého se daň odvádí.

- **Důchodové daně** – zdaňuje se poplatníkův důchod jak v peněžní, tak v naturální podobě.
- **Výnosové daně** – odhadují se a vztahují se na znaky výdělečné činnosti, jako např. druh podnikání, počet zaměstnanců atd.

- **Majetkové daně** – zdaňují držbu nebo nabití nemovité a movité věci.
- **Daně z hlavy** – poplatníkovi vzniká daňová povinnost už jen z důvodu jeho existence.
- **Obratové daně** – tyto daně se vztahují na obrat výrobce.
- **Spotřební daně** – těmito daněmi se zdaňuje veškerá spotřeba nebo spotřeba některých vybraných výrobků.
(Široký a kol., 2008)

Dle rozpočtového určení

Rozlišují se dva typy.

- **Svěřené daně** – celý výnos těchto daní plyne do jednoho rozpočtu.
- **Sdílené daně** – daně sdílené plynou do několika rozpočtů zároveň.
(Hejduková, 2015)

Dle charakteru veličiny

- **Běžné daně** – tyto daně se ukládají na důchod, spotřebu, přidanou hodnotu atd., tedy na tokovou veličinu.
- **Kapitálové daně** – zdaňována je veličina stavová, jako je např. dědictví, majetek atd.
(Hejduková, 2015)

Dle příjmových poměrů poplatníka

Toto členění se zabývá poplatníkovou platební schopností.

- **Osobní daň** – daň se vyměřuje dle příjmu poplatníka a poplatníkovou schopností daň zaplatit. Tyto daně jsou adresné a vztahují se ke konkrétnímu poplatníkovi. Jako příklad může sloužit daň z příjmu fyzických osob.
- **Daň in rem** – výše této daně nezávisí na poplatníkovou příjmech a jeho schopnostech daň zaplatit. Jedná se například o daň z přidané hodnoty, daň spotřební nebo daň z příjmu právnických osob.
(Kubátová, 2005)

Dle vztahu mezi velikostí daně a velikostí daňového základu

- **Daně bez vztahu** – u těchto daní vzniká daňová povinnost již samotnou existencí poplatníka.
- **Specifické daně** – stanovují se podle množství jednotek nacházejících se v daňovém základu.
- **Daně ad valorem** – tyto daně se určují podle hodnoty daňového základu.
(Hejduková, 2015)

2.4 Funkce daní

Funkce daní vyplývají z funkcí veřejného sektoru. Jedná se o funkce fiskální, redistribuční, alokační a stabilizační. (Kubátová, 2010)

Fiskální funkce

Je obsažena ve všech třech zbylých funkcích. Je to nejstarší funkce, která se v historii projevovala tak, že panovník získával finanční prostředky od poddaných, které pak využíval pro financování státu a dvora. Podstatou této funkce je výběr finančních prostředků do veřejného rozpočtu pro následné financování veřejných výdajů. (Kubátová, 2010)

Redistribuční funkce

Přesouvá část důchodů a bohatství od bohatších jedinců k jedincům chudším. Tuto funkci lze označit za důležitou. Lidem totiž připadá nespravedlivé, jak jsou rozděleny důchody a bohatství v důsledku fungování trhu. Pokud by se nerozdělovaly důchody a majetek, mohly by vzniknout nevratné rozdíly mezi životními úrovněmi jednotlivých obyvatel. (Široký a kol., 2008)

Alokační funkce

Upravuje neefektivní tržní alokaci zdrojů. Tato neefektivní alokace vzniká tržním selháním a mezi její příčiny lze zařadit nedokonalou konkurenci, veřejné statky aj. Alokační funkce tedy odebírá finanční prostředky z míst, kde je jich příliš mnoho a naopak vkládá prostředky do těch oblastí, kam jich trh dodává málo např. školství. (Kubátová, 2010)

Stabilizační funkce

Zmírňuje výkyvy v ekonomice a tím má zajistit cenovou stabilitu a dostatečnou zaměstnanost. Fiskální politika v této roli má odpůrce, kteří mají za to, že právě snaha stabilizovat vede k nestabilitě. Je ale prokázáno, že daňový systém dokáže ovlivnit agregátní národohospodářské ukazatele. Vládní zásahy do oblasti daní a veřejných výdajů mají udržet stabilní tempo růstu. (Široký a kol., 2008)

2.5 Historie daní

Historie daní se váže už k době starověku, kde měly charakter nepravidelných plateb v závislosti na válečných potřebách. Tyto daně byly zpočátku naturální podoby a financovalo se z nich především vojsko, státní správa a veřejné budovy. V prvních státech, které vznikaly na Blízkém a Středním východě, vznikly první fiskální systémy. Základy jejich daňových systémů tvořila daň z pozemků, která se vybírala v naturálních jednotkách nebo formou nucené práce. Mezi další významné daně těchto států lze zařadit daně od vazalských států, kdy jejich placení probíhalo formou ceremoniálu. Postupem času, jak se obchodní a peněžní vztahy rozvíjely, se rozvíjely a měnily i veřejné finance. Rostly totiž výdaje na udržení profesionální armády, ale také výdaje na rozvoj justice a administrativu států. Tím pádem se daně zvyšovaly a zároveň se zvyšoval i jejich význam hlavního příjmu do veřejných financí. Rozvinul se také institut úvěru, neboť pouhé daně na státní výdaje nestačily a vlády byly nuceny si finanční prostředky půjčovat. V tomto období, které se někdy označuje jako „temný středověk“, neexistovalo trvalé zdanění. Jediné výjimky tvořily nepřímé daně ve formě mýtného, cel nebo daně z některých produktů. Snaha zavést trvalé a vyšší daně se setkávala s odporem a měla za vznik nepokojů a vzpour. Stále se však daně v tomto období vnímaly jako dobrovolný příspěvek a neměly stálou podstatu. (Grůň, 2004)

Široký rozlišuje čtyři odvody, které by se z pohledu historie mohly považovat za první daně. Mezi ně patří domény, které mají již zmiňovanou naturální podobu a jsou odváděny z majetku panovníka. Dalším odvodem jsou regály. Představovaly poplatky za panovníkova práva, která byla propůjčena poddaným. Jednalo se například o právo lovu, právo várečné nebo právo na těžbu. Taktéž byly regály soudní, mincovní nebo celní, které tvořily v některých státech dokonce čtvrtinový podíl celkových příjmů. Od 12. století se připojují odvody nazývané kontribuce. Lze je považovat za předchůdce

daní přímých, neboť jsou vybírány z hlavy, z výnosů či z majetku. Nejsou však pravidelné a jejich výběr je spíše mimořádný. Posledním odvodem, který by se dal považovat za daň, jsou akcízy. Ty naopak od kontribucí představují první daně nepřímé. Jejich forma je modernější oproti regálům. Akcízy jsou poplatky za prodávané zboží, a to jak v podobě spotřební, tak i obchodní daně. (Široký, 2016)

3 Daně v Evropské unii

Evropskou unii prozatím tvoří 28 zemí, mezi něž patří Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie. Evropská unie se snaží omezit daňové úniky pomocí daňové harmonizace a pomocí smluv o zamezení dvojího zdanění. (Široký, 2013)

3.1 Daňová harmonizace

Pojem daňová harmonizace lze vyložit jako proces sblížování daňových soustav států na základě společných pravidel. Tento proces je možné rozdělit na tři fáze, které mohou proběhnout všechny nebo proces harmonizace skončí po druhé fázi. Podle Širokého se jedná o tyto fáze:

1. výběr daně,
2. harmonizace daňového základu,
3. harmonizace daňové sazby.

(Široký, 2018)

Samotná harmonizace má dle nejrůznějších souvislostí tři úrovně. V první úrovni jsou daně ve všech zemích rozdílné a smlouvy o zamezení dvojího zdanění buď existují, nebo neexistují. Druhá úroveň nastane, když jsou některé daně společné pro všechny země a některé jsou zavedené pouze na národní úrovni. Tato úroveň se dá nazvat jako dílčí harmonizace. Také může nastat třetí úroveň harmonizace, kdy jsou daně ve všech zemích stejné a mají pouze rozdílné nebo stejné základy. Pokud mají stejné základy daně, je zde ještě možnost rozdílných či stejných daňových sazeb (celková harmonizace). Proces daňové harmonizace v EU má za cíl zavedení jednotného trhu a jeho hladké fungování. Daňovou harmonizaci lze dělit na pozitivní a negativní. Pozitivní harmonizace je proces přiblížení národních daňových systémů států EU pomocí směrnic, nařízení a další legislativy Evropské komise. Výsledkem jsou stejná pravidla ve všech členských státech EU. Pro Evropskou komisi je ale v současné době obtížný postup pomocí pozitivní harmonizace, neboť je zapotřebí při tomto postupu souhlas všech členských států EU. Na druhou stranu negativní harmonizace je uplatňována pomocí judikatury Soudního dvora EU. Tato judikatura stanovuje dotyčnému členskému státu, aby odstranil dané ustanovení týkající se daňového

systemu, ale již neudává, jak má být změněno. Z tohoto důvodu nejsou pravidla stanovena pro všechny státy stejně, a proto nemůže být negativní harmonizace prostředkem k dosažení harmonizace. Daňová harmonizace je zjednodušeně řečeno prostředek pro odstranění překážek, které zamezují fungování jednotného trhu a hospodářské soutěže. Jejím cílem je přiblížení a sladění daňových soustav a nikoliv dosažení jednotné daňové soustavy. (Nerudová, 2014)

Vzhledem k okolnostem, které harmonizaci daňových systémů zpomalují (jako například již zmiňovaná pozitivní daňová harmonizace), se nyní používá pojem aproximace daňových systémů. Tento pojem znamená daňovou spolupráci, která má daňové soustavy k sobě alespoň přiblížit. (Široký, 2013)

3.2 Daňová konkurence

Daňová konkurence je někdy mylně označována jako opak daňové harmonizace, která je vysvětlena v kapitole 3.1. Daňová konkurence je ve své podstatě volná soutěž mezi zeměmi EU, které uplatňují daňovou harmonizaci. Podle zastánců daňové konkurence se jedná o ušetření vládních výdajů, které vznikají v důsledku daňové harmonizace pomocí vládních zásahů. László Kovács dělí daňovou konkurenci na poctivou, škodlivou a spornou. Za poctivou konkurenci považuje rozdílné daňové zatížení obyvatelstva dle jeho voličských preferencí. Daňovou konkurenci považuje za škodlivou, je-li jejím záměrem přetahování zahraničního kapitálu a ochrana národního trhu. Poslední jmenovaná daňová konkurence (sporná) podle něj vzniká při neúplném předávání daňových informací. (Široký, 2018)

Důvody, proč se před nástupem globalizace daňové systémy od sebe tak odlišovaly, uvádí Široký takto:

- Hraniční kontroly a vysoká cla omezovala mezinárodní pohyb zboží.
- Byl přísně zakázán a monitorován pohyb kapitálu.
- Lidé pracovali v místě trvalého bydliště, tedy v tuzemské ekonomice.
- Firmy působily v zemích, kde se nacházelo jejich sídlo a vlastníci.

(Široký, 2016)

3.3 Daně dle OECD

OECD dle jejich metodiky charakterizuje příjmy daňového charakteru následovně:

1000 Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů

1100 Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů od jednotlivců

1110 Z příjmů a ze zisků

1120 Z kapitálových výnosů

1200 Daně z příjmů, zisků a kapitálových výnosů od společností

1210 Z příjmů a ze zisků

1220 Z kapitálových výnosů

1300 Položky, které nelze jednoznačně zařadit mezi 1100 a 1200

2000 Příspěvky na sociální zabezpečení

2100 Zaměstnanci

2200 Zaměstnavatelé

2300 Samostatně výdělečná osoba nebo nezaměstnaná

2400 Nezařaditelné do 2100, 2200 a 2300

3000 Daně z mezd a pracovních sil

4000 Daně majtkové

4100 Pravidelné daně z nemovitého majetku

4110 Domácností

4120 Ostatní

4200 Pravidelné daně z čistého jmění

4210 Jednotlivci

4220 Společnosti

4300 Daně z nemovitostí dědické a darovací

4310 Daně z nemovitostí a dědické

- 4320 Daně darovací
- 4400 Daně z finančních a kapitálových transakcí
- 4500 Ostatní nepravidelné daně z majetku
  - 4510 Z čistého jmění
  - 4520 Ostatní nepravidelné
- 4600 Ostatní pravidelné daně z majetku
- 5000 Daně ze zboží a služeb**
  - 5100 Daně z výroby, prodeje, převodu, leasingu a dodávek zboží a úpravy zboží
    - 5110 Daně všeobecné
      - 5111 Daň z přidané hodnoty
      - 5112 Daně prodejní (obratové)
      - 5113 Ostatní všeobecné daně ze zboží a služeb
    - 5120 Daně ze speciálních zboží a služeb
      - 5121 Spotřební daně
      - 5122 Zisky z fiskálních monopolů
      - 5123 Cla o dovozní daně
      - 5124 Vývozní daně
      - 5125 Daně z investičního zboží
      - 5126 Daně ze speciálních služeb
      - 5127 Ostatní daně z mezinárodního obchodu a transakcí
      - 5128 Ostatní daně ze speciálních zboží a služeb
  - 5200 Daně z používání nebo povolení používání zboží nebo vykonávání určitých činností
    - 5210 Pravidelné daně
      - 5211 Placené domácnostmi z motorových vozidel

5212 Placené ostatními subjekty z motorových vozidel

5213 Ostatní pravidelné daně

5220 Nepravidelné daně

5300 Nezařaditelné do skupin 5100 a 5200

6000 Ostatní daně

6100 Placené výhradně podniky

6200 Placené jinými subjekty než podniky nebo neidentifikovatelné

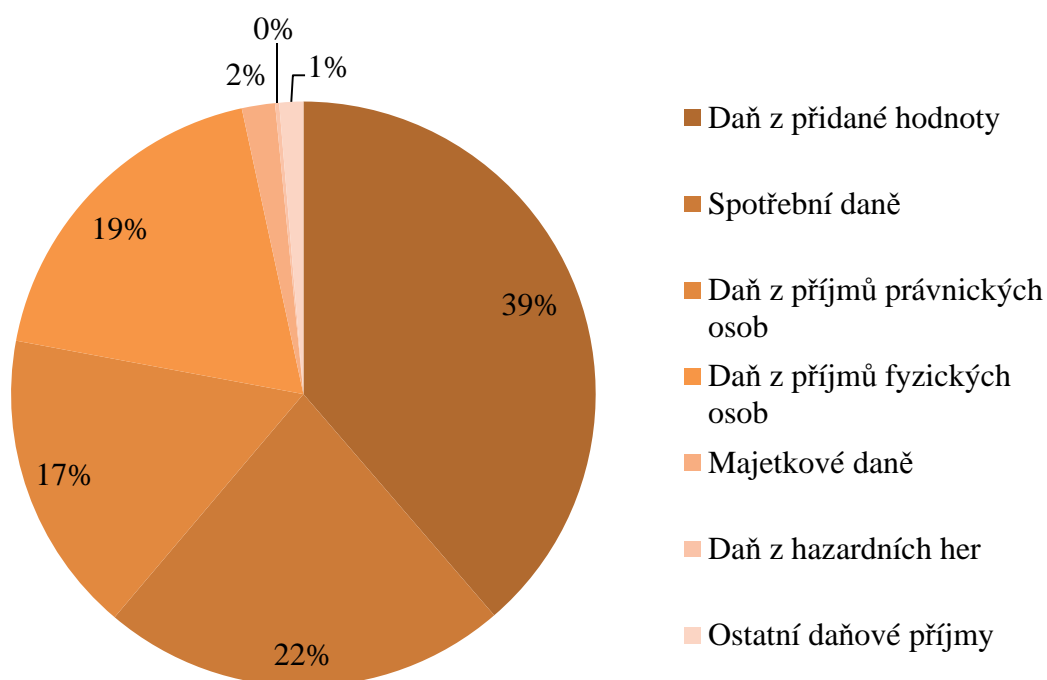
(OECD, 2017)

OECD definuje pojem daň jako povinnou platbu vládním institucím. Pod pojem daň OECD nezahrnuje penále, pokuty či půjčky vládám. Klasifikace daní podle OECD jsou rozdílné od národních klasifikací jednotlivých zemí. Proto mohou nastat rozdíly při zpracovávání národních statistik. Tyto rozdíly jsou dle OECD tak malé, že se u informací o výši příjmů téměř neprojeví. OECD obecně dělí daně na okruhy podle základu, dle kterého se vybírá daň (1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000). Jedná se o příjmy, zisky a kapitálové zisky, mzdy, majetek, zboží, služby a ostatní. Tyto základní okruhy se dále dělí na jednotlivé daňové příjmy. (OECD, 2017)

4 Daňový systém České republiky

Daňový systém, který se používá v České republice, je podobný daňovým systémům vyspělých evropských zemí. (Finanční správa, 2013)

Obr. č. 1 – Daňové příjmy do státního rozpočtu ČR v roce 2017

Zdroj: Žurovec, 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

4.1 Přímé daně v České republice

Mezi nejvýznamnější přímé daně v České republice patří **důchodové daně**, jejichž podíl v daňovém mixu není tak dominantní. **Majetkové daně** tvoří pouze doplňkový příjem. Od roku 2014 majetkové daně neobsahují daň silniční, ale pouze daně, ve kterých je předmětem nemovitá věc. (Vančurová & Láchová, 2018)

Další přímé daně, které se vybírají v České republice, je již zmiňovaná daň silniční a nově daň z hazardních her, která vešla v účinnost 1. 1. 2017. (Finanční správa, 2016)

4.1.1 Daň z příjmu fyzických osob

Daň z příjmu fyzických osob upravuje první část Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZoDP“.

Poplatníci se rozdělují na daňové rezidenty a nerezidenty. Daňoví rezidenti jsou definováni jako osoby, které mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují. ZoDP stanovuje dobu alespoň 183 dní pobytu na území České republiky, jako dobu pro definování pojmu „obvyklé zdržování“. Bydlištěm se myslí místo, kde má poplatník stálý byt a trvale se v něm zdržuje. Daňoví rezidenti mají povinnost zdaňovat příjmy, které jim plynou ze zdrojů v České republice, ale i ze zahraničí. Daňoví nerezidenti jsou ty osoby, které stanoví mezinárodní smlouvy anebo ty, které nesplňují podmínky daňových rezidentů. Daňoví nerezidenti mají povinnost zdaňovat pouze příjmy, které jim plynou ze zdrojů v České republice. (Marková, 2018)

Předmětem daně jsou příjmy fyzických osob, které jsou podrobně definované v jednotlivých paragrafech ZoDP. Dle Markové se jedná o:

- a) příjmy ze závislé činnosti - § 6
- b) příjmy ze samostatné činnosti - § 7
- c) příjmy z kapitálového majetku - § 8
- d) příjmy z nájmu - § 9
- e) ostatní příjmy - § 10

(Marková, 2018)

Mezi příjmy, které nejsou předmětem daně dle § 3 odst. 4, patří například úvěry nebo zápůjčky, příjmy z vypořádání společného jmění manželů aj. Mezi zdanitelné příjmy také nepatří příjmy osvobozené od daně podle § 4, jako je například příjem z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku nebo jednotky, pokud v něm prodávající před prodejem měl alespoň 2 roky bydliště. Dále příjem ve formě dávky nebo služby z nemocenského nebo důchodového pojištění a jiné. Jedná-li se však o důchod či penzi, je částka osvobozena pouze do výše 36násobku minimální mzdy. Osvobozené jsou i bezúplatné příjmy, mezi něž patří například příjmy z nabytí dědictví nebo odkazu a daru ve formě reklamního předmětu, jehož hodnota nepřesahuje 500 Kč. (Úplné Znění č. 1239, 2018)

Základ daně se pro jednotlivé příjmy určuje rozdílně a jedná se o takzvané dílčí základy daně. Dílčí základ daně pro příjmy ze závislé činnosti je příjem zaměstnance za vykonanou práci navýšený o pojistné hrazené zaměstnavatelem. Příjmy ze samostatné činnosti se upraví na dílčí základ daně tím, že se podle druhu činnosti odečtou procentuálně určené výdaje nebo se odečtou výdaje ve skutečné výši. Rozdíl mezi příjmy a výdaji je základ daně, ze kterého se počítá daň. U příjmů z kapitálového majetku se za dílčí základ považují příjmy plynoucí z podílů na zisku aj. Dílčí základ daně u příjmů z nájmu získáme rozdílem příjmů a výdajů ve skutečné výši (stejně jako u příjmů ze samostatné činnosti) nebo uplatněním 30 % z příjmů, maximálně však do výše částky uváděné v ZoDP. Poslední příjmy, které poplatník může nabývat, jsou ostatní příjmy, jejichž dílčí základ daně je opět rozdíl mezi příjmy a výdaji na jejich dosažení. Pro získání základu daně se dílčí základy daně sečtou. Pokud poplatníkovi vznikne základ daně se záporným číslem, jedná se o daňovou ztrátu, kterou si může uplatnit v dalších zdaňovacích obdobích. (Vančurová & Láchová, 2018)

Od základu daně lze odečíst položky, které patří do nezdanitelné části základu daně. Mezi tyto položky patří například hodnota daru stanovená podmínkami ze ZoDP, dále částka 3.000 Kč při odběru krve či částka 20.000 Kč při dárcovství orgánů. Také lze odečíst částka zaplacených úroků ze stavebního úvěru a další položky uvedené v ZoDP. (Marková, 2018)

Sazba daně je v České republice 15 %. Pokud příjem poplatníka podle § 6 a § 7 přesáhne 48násobek průměrné mzdy, je kladný rozdíl zdaňován **solidárním zvýšením daně** 7 %. Pokud poplatník uplatňuje srážkovou daň, tak je její sazba 15 %. (Marková, 2018)

Slevami na dani si může poplatník celkovou daň snížit. Základní slevou je sleva na poplatníka, která činí 24.840 Kč. Další slevy mohou být na manžela/manželku, na dítě umístěné do předškolního zařízení či sleva na evidenci tržeb, která je nejnovější. Mezi slevy se zařazuje i daňové zvýhodnění, i když se nejedná o slevu v pravém slova smyslu. Slevy se poplatníkovi odečítají od stanovené daně pouze do výše daně. Pokud je však daňové zvýhodnění vyšší než daňová povinnost, je rozdíl poplatníkovým daňovým bonusem a může si ho uplatnit. **Daňové zvýhodnění** lze čerpat na vyživované děti žijící s poplatníkem ve společné domácnosti. (Úplné Znění č. 1239, 2018)

Daňové přiznání se podává nejpozději do 3 měsíců po konci zdaňovacího období. Podává ho fyzická osoba, která dosáhla za zdaňovací období příjmů vyšších než 15.000 Kč, a to za předpokladu, že tyto příjmy nebyly osvobozeny od daně, zdaněny srážkovou daní nebo vykazuje-li fyzická osoba daňovou ztrátu. Pokud fyzické osobě plynou příjmy podle § 6, podává daňové přiznání pouze v případě, že nepodepsala u zaměstnavatele prohlášení k dani. Formulář daňového přiznání je dostupný v tištěné nebo elektronické podobě. Více používaná je podoba elektronická. Poplatník má možnost vyplnit a poslat daňové přiznání přes oficiální webový portál daňové správy nebo pouze vyplnit a stáhnout vyplněné daňové přiznání ve formátu PDF. Pokud má poplatník zřízenou datovou schránku, může jejím prostřednictvím odeslat daňové přiznání ve formátu XML. Další možností je vygenerování daňového přiznání pomocí účetních programů, které vyplněný formulář samy vytvoří. Daňové přiznání nemusí sestavovat poplatník sám, ale může si ho nechat sestavit daňovým poradcem. Zvolí-li si poplatník poslední zmiňovanou možnost, prodlužuje se lhůta pro podání daňového přiznání na 6 měsíců od konce zdaňovacího období. (Finanční správa, 2018a)

4.1.2 Daň z příjmu právnických osob

Daň z příjmů právnických osob upravuje také Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, jako daň z příjmů fyzických osob, který bude v textu dále uváděn jako „ZoDP“.

Mezi **poplatníky** daně z příjmu právnických osob patří osoby, které nejsou fyzickými osobami, dále organizační složky státu a fondy. Dělí se stejně, jako u daně z příjmu fyzických osob na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Daňovými rezidenty se podle zákona rozumí poplatníci, kteří mají na území České republiky sídlo či vedení a zdaňují příjmy plynoucí jak z České republiky, tak ze zahraničí. Pokud je poplatník daňový nerezident, zdaňuje pouze příjmy plynoucí z území České republiky. (Marková, 2018)

Předmětem daně jsou dle § 18 odst. 1 příjmy poplatníka z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Tento § 18 dále upravuje příjmy, které nejsou předmětem daně. Zvláštní předmět daně je stanoven pro veřejně prospěšného poplatníka, u kterého jsou vždy předmětem daně příjmy z reklamy, příjmy z členského příspěvku (v podobě úroků) a příjmy z nájmu. To neplatí pro nájem týkající se státního

majetku. U osobních obchodních společností se předmětem daně myslí pouze příjmy, ze kterých se stanovuje daň zvláštní sazbou. (Úplné Znění č. 1239, 2018)

Základ daně je kladný rozdíl mezi příjmy, které nejsou osvobozené od daně dle § 19 a které nejsou předmětem daně dle § 18 odst. 2. Jeho výše se stanovuje dle výsledku hospodaření, který se navyšuje o položky uvedené v § 23 odst. 3 písm. a) a který se snižuje o pokuty, penále, pojistné, výdaje na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů a další položky uvedené v ZoDP. Od základu daně lze také odečíst odčitatelné položky, které jsou uvedené v § 20. (Marková, 2018)

Pro lepší pochopení je výpočet základu daně u právnické osoby popsán v tabulce č. 1:

Tab. č. 1 – Výpočet úpravy výsledku hospodaření na základ daně

	Výsledek hospodaření před zdaněním
-	osvobozené příjmy
-	příjmy nezahrnované do základu daně (včetně samostatných základů daně)
-	očištění o rezervy a opravné položky, které nejsou uznány jako daňové
+	účetní náklady, které nejsou uznány jako daňové náklady
+/-	vyločení zaúčtovaných položek, které se v základu daně uznávají jen, jsou-li zaplacený
=	Základ daně

Zdroj: Vančurová & Láchová, 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Osvobozené příjmy od daně u právnických osob jsou například příjmy získané bezúplatným plněním v rámci dědictví či odkazu. Mohou to být také úroky z přeplatku, které byly zaviněny správcem daně nebo správou sociálního zabezpečení. **Nezahrnované příjmy** do základu daně jsou příjmy, které již byly zdaněny nebo příjmy, které vytváří samostatný základ daně. (Vančurová & Láchová, 2018)

Daň se vypočte jako součin základu daně a **sazby daně**, která je stanovena na 19 %. Od daně lze odečíst ještě slevu na zaměstnance se zdravotním postižením. Tato sleva je na jednoho takového zaměstnance 18.000 Kč. **Daňové přiznání** se podává do 3 měsíců po konci zdaňovacího období elektronickou formou nebo v tištěné podobě. Pokud je daňové přiznání zpracováváno daňovým poradcem, je možné ho podat do 6 měsíců po konci zdaňovacího období. Zálohy na daň z příjmu právnických osob platí

poplatník, pokud jeho poslední známá daňová povinnost přesáhla 30.000 Kč. (Finanční správa, 2018b)

4.1.3 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí upravuje Zákon ČNR č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZoDNV“.

Pro obě daně, které upravuje ZoDNV, platí, že obec může stanovit vyhláškou místní koeficient, kterým se vynásobí daň za nemovité věci poplatníka s výjimkou pozemků, které jsou uvedené v § 5 odst. 1. (Marková, 2018)

Daň z pozemků

Poplatníkem daně z pozemků je vlastník, fond (jde-li o pozemek svěřený fondu, v podílovém fondu či ve fondu obhospodařovaném penzijní společností) nebo stavebník, pokud je pozemek zatížen stavebním právem. Mezi poplatníky patří také nájemce, pachtýř a uživatel pozemku, pokud není znám vlastník pozemku. **Předmětem** daně z pozemků se rozumí všechny pozemky nacházející se na území České republiky, které jsou zapsané v katastru nemovitostí a nejedná se o pozemky uvedené v § 2 odst. 2 (například pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami v rozsahu zastavěné plochy staveb nebo pozemky určené na obranu České republiky) a pozemky, které jsou osvobozené od daně uvedené v § 4. (Úplná Znění č. 1269, 2018)

Základem daně pro orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalé travní porosty je cena půdy, která se získá vynásobením skutečné výměry pozemku a průměrné ceny půdy na 1 m² dle vyhlášky. U hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je základem daně cena nebo výměra v m² vynásobená částkou 3,80 Kč. Ostatní pozemky mají základ daně stanoven skutečnou výměrou v m². (Marková, 2018)

Sazby daně jsou pro jednotlivé skupiny pozemků rozdílné. U orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad a ovocných sadů je sazba daně 0,75 % a u trvalých travních porostů, hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je sazba 0,25 %. Sazba daně u ostatních pozemků činí za každý 1 m² částku 1 Kč. Do této sazby spadají zpevněné plochy užívané k podnikání v oblasti zemědělské prvovýroby, lesního a vodního hospodářství. Pro pozemky užívané k podnikání v oblasti průmyslu, stavebnictví, dopravy, energetiky, ostatní zemědělské výroby a ostatních oborech je

stanovena sazba 5 Kč. Pro stavební pozemky se sazba násobí koeficientem podle počtu obyvatel obcí, který stanoví ZoDnV. Stavební pozemky mají sazbu 2 Kč. Ostatní plochy, zastavěné plochy a nádvoří mají sazbu 0,2 Kč. (CzechTrade, 2018a)

Daň ze staveb a jednotek

Předmětem daně jsou dokončené a užívané budovy a jednotky, které se nachází na území České republiky. Pokud se ve stavbě nachází již zdanitelné jednotky, tato stavba již předmětem daně není. **Poplatníci** této daně jsou vlastníci zdanitelných staveb a jednotek, státní instituce nebo právnické osoby, které mají právo užívat zdanitelnou stavbu a jednotku. Stejně jako u daně z pozemků mohou být poplatníky i fondy, nájemce a pachtýři. **Základem daně** ze staveb je výměra nadzemní části stavby v m². U jednotek se základem daně myslí výměra upravené podlahové plochy v m² vynásobená koeficientem. Pro zdanitelnou jednotku v bytovém domě a pro jednotku, jejíž součástí je podíl na pozemku nebo je-li její vlastník spoluvlastníkem jiného pozemku (ve spoluvlastnictví vlastníků takových zdanitelných jednotek) užívaného společně s těmito jednotkami je koeficient 1,22. V ostatních případech je koeficient 1,20. Výměra u staveb i jednotek se vždy uvádí podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období. (Marková, 2018)

Sazby daně jsou pro jednotlivé stavby a jednotky rozdílné. Pro obytné domy a budovy, které tvoří příslušenství k domu a jejich výměra převyšuje 16 m² je stanovena sazba 2 Kč za 1 m² zastavěné plochy. Jedná-li se o budovy, které slouží k rekreaci, je sazba 6 Kč za 1 m² zastavěné plochy. U staveb, které plní doplňkovou funkci k těmto budovám (nepatří sem garáže) činí sazba 2 Kč za 1 m² zastavěné plochy. Pokud je garáž oddělená od stavby nebo jednotky, má sazbu daně 8 Kč za 1 m² zastavěné plochy. Ostatní stavby mají sazbu 6 Kč za 1 m² zastavěné plochy a jednotky 2 Kč za 1 m² zastavěné plochy. Pokud se jedná o stavby a jednotky, které se užívají k podnikání, jsou sazby za 1 m² zastavěné plochy 2 Kč a 10 Kč dle druhu podnikání, jak stanoví ZoDnV. Základní sazba daně se zvýší o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží, převyšuje-li jeho rozloha dvě třetiny zastavěné plochy. Je-li stavba používaná k podnikání, základní sazba se zvyšuje o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží, převyšuje-li jeho rozloha jednu třetinu zastavěné plochy. U obytných domů a jednotek se sazba daně (případně zvýšená o částku za další podlaží) násobí koeficientem, který stanovuje ZoDnV podle počtu obyvatel obcí, ve kterých se zdaňovaná stavba či jednotka nachází. Obec může tento koeficient zvýšit nebo snížit. Pro stavby sloužící k rekreaci, které se nachází

v národních parcích nebo v chráněné krajinné oblasti je stanoven koeficient 2,0, kterým se daň opět násobí. (Úplná Znění č. 1269, 2018)

4.1.4 Daň z nabytí nemovitých věcí

Daň z nabytí nemovitých věcí upravuje Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb. o dani z nabytí nemovitých věcí ve znění Zákona č. 254/2016 Sb.

Nabyvatel vlastnického práva k nemovité věci je **poplatníkem**. Pokud je vlastnické právo nemovité věci nabýváno fondem (podílový, svěřenský nebo fond penzijní společnosti), je tento fond považován za jediného nabyvatele. **Předmětem daně** se rozumí úplatné nabytí práva k nemovité věci, která se nachází na území České republiky. Od daně se osvobozuje první úplatné nabytí práva k nemovité věci. Pro **základ daně** slouží nabývací hodnota, kterou je sjednaná cena, zjištěná cena, zvláštní cena nebo srovnávací daňová hodnota ponížená o uznatelný výdaj (tj. odměna zaplacená znalci poplatníkem za znalecký posudek). **Sazba daně** činí 4 %, kterými se násobí základ daně pro získání skutečné výše daně. (Marková, 2018)

4.1.5 Daň silniční

Silniční daň upravuje Zákon ČNR č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů dále jen „ZoDS“.

Předmětem daně jsou motorová vozidla a jejich přípojná vozidla, která jsou užívaná poplatníky daně z příjmů právnických a fyzických osob k podnikání a která jsou registrovaná a provozovaná na území České republiky. **Poplatníkem** se ve smyslu tohoto ZoDS rozumí provozovatel, který vozidlo užívá a je zapsán v technickém průkazu vozidla. Pokud zaměstnanec použil pro služební účely vlastní vozidlo, je poplatníkem jeho zaměstnavatel, který tomuto zaměstnanci vyplácí cestovní náhrady. **Základ daně** u osobních automobilů tvoří zdvihový objem motoru v cm^3 . U návěsů je základem daně součet povolených největších hmotností v tunách na nápravu a počet náprav. U ostatních vozidel je to největší hmotnost v tunách a počet náprav. (Marková, 2018)

Sazby daně jsou dle základu daně rozdělené na sazby pro osobní automobily, pro návěsy a ostatní vozidla. Všechny sazby jsou uvedené pro skupiny základů v § 6 ZoDS. Pokud zaměstnavatel vyplácí zaměstnanci náhrady za užívání jeho osobního automobilu pro služební účely, může si jako poplatník zvolit sazbu daně 25 Kč za každý

den použití zaměstnancova osobního automobilu. Pokud se vozidla definovaná jako předmět daně používají v kombinované dopravě, může se uplatnit sleva na dani, která je upravována § 12 ZoDS. (Úplná Znění č. 1269, 2018)

4.1.6 Daň z hazardních her

Daň z hazardních her je nejnovější daň v České republice, kterou upravuje Zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her ve znění Zákona č. 298/2016 Sb.

Poplatníkem je provozovatel, ohlašovatel nebo držitel povolení či ohlášení k provozu hazardní hry. **Předmětem daně** je provozování hazardních her na území České republiky nebo provozování hazardní hry přes internet. (Marková, 2018)

Základ daně je tvořen podobně jako u daně z příjmů dílčími základy daně, jejichž součtem se vytvoří základ daně. Dílčí základy daně jsou tvořeny kladným rozdílem vkladů a vyplacených výher a patří mezi ně dílčí základy z loterie, z kurzové sázky, z totalizátorové hry, z binga, z technické hry, z živé hry, z tomboly a z turnaje malého rozsahu. Sazba je pro všechny dílčí základy stejná a činí 23% kromě dílčího základu daně z technických her. Pro něj je stanovena sazba 35 % a také minimální hodnota, která je stanovena součtem herních pozic, který se násobí částkou 9.200 Kč. (Finanční správa, 2016)

4.2 Nepřímé daně v České republice

Nepřímé daně v České republice jsou tvořeny spotřebními daněmi, daní z přidané hodnoty a takzvanými „ekologickými daněmi“.

4.2.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je upravována Zákonem č. 234/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů, dále uváděn jen jako „ZodPH“.

Pro daň z přidané hodnoty je stanoven **předmět daně** jako dodání zboží, poskytnutí služby, pořízení zboží či dopravního prostředku z jiného členského státu EU a dovoz zboží, které mají místo plnění v tuzemsku v rámci ekonomické činnosti. Předmětem daně však není pořízení zboží z jiného členského státu, jedná-li se o pořízení, které je v tuzemsku osvobozené. Za předmět daně se nepovažuje pořízení zboží z jiného členského státu, jestliže jeho hodnota nepřekročila 326.000 Kč v úhrnu za příslušný a bezprostředně předcházející rok. (Galočík & Paikert, 2018)

Osobou povinnou k dani považuje ZoDPH jakoukoliv osobu vykonávající ekonomickou činnost v tuzemsku, v EU či v jiné zemi. **Plátcem daně** se stane osoba povinná k dani, kterou ZoDPH definuje v § 5 jako fyzickou nebo právnickou osobu vykonávající ekonomickou činnost. Dále jsou plátcí daně obce, kraje, stát, organizační složky, provozovatelé rozhlasu nebo televize. Všichni vyjmenovaní se stávají plátcí daně za předpokladu, že jejich obrat překročil 1 milion Kč za bezprostředně předcházejících 12 měsíců. Osoby povinné k dani se stávají plátcem daně k prvnímu dni druhého měsíce po měsíci, ve kterém byl překročen daný obrat. Osoba povinná k dani, která se k dani dobrovolně registruje, se stává plátcem ke dni uvedenému na osvědčení o registraci. Osoba identifikovaná k dani je částečný plátcem, což znamená, že nepřekročila obrat pro povinnou registraci, ale odvádí daň z mezistátních plnění. (Vančurová & Láchová, 2018), (Marková, 2018)

ZoDPH považuje za **základ daně** vše, co za uskutečněné zdanitelné plnění obdržel nebo obdrží plátcem jako úplatu včetně částky, která má hodnotu výše spotřební daně. Do základu daně se zahrnují i dotace k ceně, což jsou částky přijaté ze státního rozpočtu, fondu atd., díky kterým je poskytnuta sleva. **Sazby daně** jsou celkem tři, a to základní ve výši 21 %, první snížená ve výši 15 % a druhá snížená ve výši 10 %. Zboží se zdaňuje základní sazbou kromě zboží, které je uvedené v příloze č. 3. ZoDPH Na zboží uvedené v této příloze, chlad a teplo je stanovena první snížená sazba daně. Druhá snížená sazba se uplatňuje na zboží, které je uvedené v příloze č. 3a ZoDPH. Také služby jsou zdaňovány základní sazbou, pokud se nejedná o služby uvedené v příloze č. 2 ZoDPH. (Marková, 2018)

Daň se vypočítává dvěma způsoby podle toho, zda cena již obsahuje připočtenou daň či nikoliv. Je-li znám pouze základ daně, daň se vypočítává „zdola“:

$$DPH = Z * \frac{s}{100} \quad (1)$$

kde: *DPH* ...daň z přidané hodnoty

Z ...základ daně

s ...sazba daně

Zdroj: Vančurová & Láchová, 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Jestliže cena daň již obsahuje, využívá se výpočet „shora“.

$$k_s = \frac{s}{100+s} \quad (2)$$

$$D = Z_{+D} * k_s$$

kde: k_s ...přepočítací koeficient pro příslušnou sazbu daně

s ...sazba daně

Z_{+D} ...základ daně (cena za zdanitelné plnění včetně daně)

Zdroj: Vančurová & Láchová, 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc nebo čtvrtletí. V těchto intervalech je povinnost podávat daňové přiznání. I když se **daňové přiznání** podává čtvrtletně, musí se však měsíčně podávat kontrolní hlášení. V **kontrolním hlášení** se uvádí faktury za poskytnuté a uskutečněné zdanitelné plnění v tuzemsku a v zahraničí. Podává se elektronicky pomocí portálu daňové správy EPO nebo datové schránky. (Galočík & Paikert, 2018)

Nárok na **odpočet daně** vzniká plátcí daně v případě, že doloží daňový doklad a využije vstupy na svou ekonomickou činnost. Pokud vstupy použil pro vlastní spotřebu, nárok na odpočet mu nevzniká. Naopak mu nárok na odpočet vzniká, pokud používá taková zdanitelná plnění mimo tuzemsko, u kterých má povinnost přiznat daň a v tuzemsku by mu nárok na odpočet vznikl. Nárok na odpočet vzniká i u některých plnění, která jsou od daně osvobozena. (Vančurová & Láchová, 2018)

4.2.2 Spotřební daně

Spotřební daně upravuje Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, dále uváděn jako „ZoSD“. Spotřební daně obsahují daň z minerálních olejů, z lihu, z piva, z vína a meziproductů, z tabákových výrobků a ze surového tabáku. **Plátce daně** je fyzická nebo právnická osoba, které vznikla povinnost přiznat a zaplatit daň, jelikož jsou tyto osoby provozovatelem daňového skladu, oprávněným výrobcem, příjemcem nebo odesílatelem. **Předmětem daně** jsou výrobky, které byly vyrobeny nebo dovezeny na území Evropské unie. **Sazby** jsou určeny pro každý vybraný výrobek zvlášť. (CzechTrade, 2018b)

Daň z minerálních olejů

Plátcem je osoba, která použije nebo prodává minerální oleje, které ještě nebyly zdaněny. Jako předmět daně jsou minerální oleje uvedené v § 45 a **základ daně** je tvořen množstvím daného oleje při teplotě 15 °C, vyjádřeném v 1.000 litrech. Ropné oleje a plyny mají jako základ daně jejich hmotnost v tunách. **Sazby** jsou pro jednotlivé oleje různé a uvedené jsou v tabulce č. 2: (Úplné Znění č. 1216, 2018)

Tab. č. 2 – Sazby daně z minerálních olejů

Kód nomenklatury	Text	Sazba daně
2710	motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu podle § 45 odst. 1 písm. a) s obsahem olova do 0,013 g/l včetně	12.840 Kč/1.000 l
	motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu podle § 45 odst. 1 písm. a) s obsahem olova nad 0,013 g/l	13.710 Kč/1.000 l
	Střední oleje a těžké plynové oleje podle § 45 odst. 1 písm. b)	10.950 Kč/1.000 l
	těžké topné oleje podle § 45 odst. 1 písm. c)	472 Kč/t
	odpadní oleje podle § 45 odst. 1 písm. d)	660 Kč/1.000 l
2711	zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. e)	3.933 Kč/t
	zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. f)	0 Kč/t
	zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. g)	1.290 Kč/t

Zdroj: Marková, 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Daň z lihu

Plátcem daně je fyzická nebo právnická osoba, která nakoupí, doveze, vyrábí, skladuje či uvádí do oběhu výrobky obsahující líh, který je předmětem daně tzn. etanol včetně lihu vzniklého kvašením ve výrobcích ve větším objemu než 1,2 % objemových lihu. **Základem daně** je v hektolitrech vyjádřené množství lihu zaokrouhlené na dvě desetinná místa při teplotě 20 °C. Od daně je osvobozen líh, který je využíván při výrobě potravin, potravinových doplňků nebo látek k aromatizaci potravin. **Sazby** jsou uvedené v tabulce č. 3: (Marková, 2018)

Tab. č. 3 – Sazby daně z lihu

Kód nomenklatury	Text	Sazba daně
2207	líh obsažený ve výrobcích uvedených pod kódem nomenklatury 2207	28.500 Kč/hl etanolu
2208	líh obsažený ve výrobcích uvedených pod kódem nomenklatury 2208 s výjimkou ovocných destilátů z pěstitelského pálení v množství do 30 l etanolu pro jednoho pěstitele zajedno výrobní období podle zákona o lihu	28.500 Kč/hl etanolu
	líh obsažený v ovocných destilátech z pěstitelského pálení v množství do 30 l etanolu pro jednoho pěstitele zajedno výrobní období podle zákona o lihu	14.300 Kč/hl etanolu
ostatní	líh obsažený ve výrobcích uvedených pod ostatními kódy nomenklatury	28.500 Kč/hl etanolu

Zdroj: Marková, 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Daň z piva

Plátcem daně jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami, které si vyrábí pivo v domácím zařízení pro vlastní potřebu v množství nepřesahující 200 l za rok s podmínkou, že nedojde k jeho prodeji. Předmětem daně je výrobek s obsahem alkoholu vyšším než 0,5 % objemu alkoholu a hmotnostním procentem obsahu extraktu původní mladiny. Za **základ daně** se považuje množství piva uvedené v hektolitrech. **Sazby** se dělí na základní a snížené. Snížené sazby jsou pro nezávislé pivovary definované v § 82 ZoDS. (Úplné Znění č. 1216, 2018)

Tab. č. 4 – Sazby daně z piva

Kód nomenklatury	Sazba daně v Kč/hl za každé celé hmotnostní procento extraktu původní mladiny					
	Základní sazba	Snížené sazby pro malé nezávislé pivovary				
		Velikostní skupina podle výroby v hl ročně				
		do 10.000 včetně	nad 10.000 do 50.000 včetně	nad 50.000 do 100.000 včetně	nad 100.000 do 150.000 včetně	nad 150.000 do 200.000 včetně
2203, 2206	32,00 Kč	16,00 Kč	19,20 Kč	22,40 Kč	25,60 Kč	28,80 Kč

Zdroj: Marková, 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Daň z vína a meziproduktů

Plátcem daně jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami vyrábějícími výhradně tichá vína v objemu nejvýše 2.000 l za rok. **Předmětem daně** jsou tichá vína a meziprodukty kromě šumivých vín s hříbkovitou zátkou. Množství vína a meziproduktů je definováno jako **základ daně**. (Marková, 2018)

Tab. č. 5 – Sazby daně z vína a meziproduktů

Text	Sazba daně
Šumivá vína podle § 93 odst. 2	2.340 Kč/hl
Tichá vína podle § 93 odst. 3	0 Kč/hl
Meziprodukty podle § 93 odst. 4	2.340 Kč/hl

Zdroj: Marková, 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Daň z tabákových výrobků a daň ze surového tabáku

Plátce daně z tabákových výrobků je fyzická nebo právnická osoba, která poruší zákaz prodeje cigaret za cenu vyšší, než je uvedena na krabičce. Plátce daně ze surového tabáku je osoba, která použila surový tabák k jiným účelům než k výrobě tabákových výrobků nebo u které byl zjištěn surový tabák. **Předměty daní** jsou tabákové výrobky a surový tabák. **Základem daně** u cigaret je procentní část cena určená konečnému spotřebiteli, pro pevnou část je to množství cigaret v kusech. Pro doutníky a cigarillos je to jejich množství v kusech a u tabáku ke kouření jeho množství v kg. U surového tabáku je základem daně jeho množství v kg. **Sazba daně** ze surového tabáku je stejná jako sazba daně z tabáku určeného ke kouření uvedená v tabulce č. 6. (Úplné Znění č. 1216, 2018)

Tab. č. 6 – Sazby daně z tabákových výrobků

Text	Sazba daně		
	Procentní část	Pevná část	Minimální
cigarety	27 %	1,46 Kč/kus	celkem nejméně však 2,63 Kč/kus
doutníky, cigarillos		1,71 Kč/kus	
tabák ke kouření		2236 Kč/kg	

Zdroj: Marková, 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

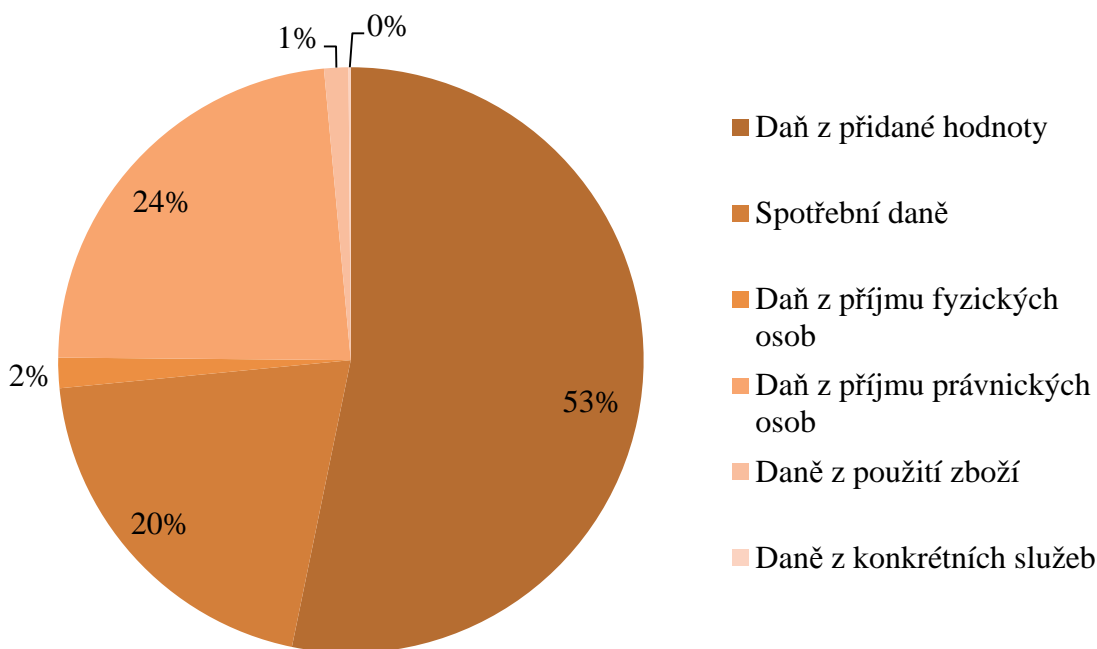
4.2.3 Energetické daně

„Energetické daně“ není oficiální název. Jedná se o daně, které jsou uvedené v Zákoně č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Takto souhrnně se nazývají, neboť se jedná o daně, které mají za **předměty daně** zemní plyn, pevná paliva a elektřinu. Plátcem daně z plynu je dodavatel pro konečného spotřebitele, provozovatel distribuční a přepravní soustavy nebo podzemního zásobníku a další osoby uvedené v Čl. LXXII § 3. Plátcem daně z pevných paliv je dodavatel pro konečného spotřebitele a fyzická či právnická osoba, která použila paliva osvobozená od daně k jiným účelům, nebo která spotřebovala nezdaněná paliva. Stejně definovaného plátce má i daň z elektřiny, u které je navíc plátcem provozovatel distribuční a přenosové soustavy. (CzechTrade, 2018b)

5 Daňový systém Slovenské republiky

Aktuální daňový systém, který je na Slovensku, získal současnou podobu v roce 2004, kdy prošel daňovou reformou. (CzechTrade, 2018c)

Obr. č. 2 – Daňové příjmy do státního rozpočtu SR v roce 2017

Zdroj: Ministerstvo financí Slovenskej republiky, 2018c

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

5.1 Přímé daně na Slovensku

Přímé daně na Slovensku obsahují daně z příjmů, místní daně a poplatky, které jsou obsaženy v zákoně upravujícím daň z nemovitosti, daň za psa, daň za užívání veřejného prostranství, daň z ubytování, daň za prodejní automaty, daň za nevýherní hrací přístroje, daň za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města a daň za jádrové zařízení. Mezi místní daně a poplatky se dále zařazují správní poplatky, soudní poplatky, místní poplatek za rozvoj a daň z motorových vozidel. Po tomto výčtu přímých daní je jasné, že jsou tvořeny důchodovými daněmi, ale i majetkovými, jako již byly jmenovány daň z nemovitostí a daň z motorových vozidel. Tyto daně jsou ale na úrovni poplatků určených městu. (Ministerstvo financí Slovenskej republiky, 2018a), (Slov-Lex, 2018a, 2018b, 2018c)

Příjmy z majetku plynoucí do státního rozpočtu jsou pouze příjmy za prodej nemovitosti, která je předmětem daně z příjmu. (Slov-Lex, 2018a)

5.1.1 Daň z příjmu fyzických osob

Daň z příjmu fyzické osoby upravuje Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmů ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZDP“.

Stejně jako v České republice, jsou poplatníci daně děleni na daňové rezidenty, kteří zdaňují své celosvětové příjmy a daňové nerezidenty, kteří zdaňují jen příjmy, plynoucí ze zdrojů na území Slovenské republiky. **Předmětem daně** jsou:

- příjmy ze závislé činnosti dle § 5,
- příjmy z podnikání, jiné výdělečné činnosti, z pronájmu a z použití díla a uměleckého výkonu dle § 6,
- příjmy z kapitálového majetku dle § 7,
- ostatní příjmy dle § 8,
- podíly.

(Slov-Lex, 2018a)

Podniká-li daňový poplatník, může uplatňovat své skutečné paušální výdaje. Daňový poplatník může uplatnit daňové zvýhodnění pomocí nezdanitelné části daně na poplatníka ve výši 19,2násobku roční částky životního minima, pokud je příjem nižší než 19.809 €, dále na manžela/manželku, daňový bonus na vyživované dítě a další uvedené v ZDP v § 11. Tato zvýhodnění lze uplatnit pouze na příjmy dle § 5 a § 6 (aktivní příjmy), jak uvádí Finanční správa Slovenské republiky. Nově je zaveden daňový bonus na zaplacené úroky a nezdanitelná část daně na koupelovou péči přírodními léčivými vodami. Obě tyto novinky se budou prvně uplatňovat na zdaňovací období 2018. (Finančné riaditeľstvo SR, 2018a), (Nerudová, 2014)

Má-li poplatník příjmy ze závislé činnosti a zaměstnavatel mu poskytuje služební vozidlo i k soukromým účelům, zdaňuje se mu tento nepeněžní příjem 1 % ze vstupní ceny vozidla měsíčně. Předmětem daně však nejsou cestovní náhrady, poskytnuté ochranné pomůcky či náradí atd. (Nerudová, 2014)

Sazba daně je pro poplatníky s příjmy do 176,8násobku sumy životního minima 19 %. Poplatníkům, jejichž příjmy převýší tento násobek sumy životního minima je stanovena sazba daně 25 %. (Slov-Lex, 2018a)

5.1.2 Daň z příjmu právnických osob

Daň z příjmu právnické osoby upravuje také Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmů ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZDP“.

Poplatníkem daně je právnická osoba, která má na území Slovenské republiky sídlo nebo vedení. **Předmětem daně** jsou příjmy plynoucí poplatníkovi z činnosti a z nakládání s vlastním majetkem. U poplatníků, kteří nebyli založeni za účelem podnikání, se za předmět daně považují příjmy z činností, kterými lze dosáhnout zisku. Za daňové výdaje ZDP považuje výdaje, které byly vynaloženy na dosažení, udržení a zabezpečení příjmů, které se zdaňují a jsou prokazatelně uvedené v účetnictví poplatníka. (Finančné riaditeľstvo SR, 2018b)

U poplatníka, který vede jednoduché účetnictví, je **základem daně** kladný rozdíl mezi příjmy a výdaji. Poplatníkovi, který vede podvojně účetnictví, je základ daně stanoven z kladného výsledku hospodaření. Kladný výsledek hospodaření a rozdíl mezi příjmy a výdaji se zvýší o nedaňové výdaje, upraví se o sumy, které nejsou součástí výsledku hospodaření, ale stanoví tak ZDP a které jsou součástí výsledku hospodaření, ale ZDP je do základu daně nezahrnuje. Sazba daně stanovena na 21 % ze základu daně. Takzvaná daňová licence, v podstatě minimální daň, byla od 1. 1. 2018 zrušena. (Finančné riaditeľstvo SR, 2018b), (CzechTrade, 2018c)

Daňové přiznání se podává do tří měsíců po skončení zdaňovacího období, kterým je kalendářní rok. Má-li poplatník příjmy plynoucí ze zahraničí, může správce daně prodloužit dobu pro podání daňového přiznání až o šest měsíců, jinak může správce daně lhůtu prodloužit o tři měsíce. Poplatník má povinnost platit čtvrtletní či měsíční zálohy na daň, pokud jejich poslední známá daňová povinnost byla vyšší než 2.500 €. (Nerudová, 2014)

5.1.3 Místní daně

Místní daně upravuje Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZMD“. Mezi místní daně se zařazuje:

- Daň z nemovitostí dle § 4
- Daň za psa dle § 22
- Daň za užívání veřejného prostranství dle § 23
- Daň za ubytování dle § 37
- Daň za prodejní automaty dle § 44
- Daň za nevýherní hrací přístroje dle § 52
- Daň za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města dle § 60
- Daň za jadrové zařízení dle § 67

(Slov-Lex, 2018b)

Tento ZMD ukládá právo obcím vybírat místní poplatek za komunální a drobné stavební odpady. Sazby daní si určují obce samy pomocí úředně závazného nařízení. (Finančné riaditeľstvo SR, 2018c)

Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí zahrnuje daň z pozemků, ze staveb a z bytů. Daně jsou upravovány již zmíněným Zákonem č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady ve znění pozdějších předpisů, v druhé části.

U všech daní je **poplatníkem** daně vlastník, případně správce nebo nájemce dané nemovité věci. **Sazba daně** u pozemků je stanovena jako 0,25 % z jejich hodnoty. Stavby mají stanovenou sazbu jako 0,033 € za každý započatý m² zastavěné plochy a stejně je tomu tak i u bytů. (Slov-Lex, 2018b), (CzechTrade, 2018c)

5.1.4 Daň z motorových vozidel

Daň z motorových vozidel je stejná jako silniční daň v České republice. Upravuje ji Zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZDMV“.

Tato daň patří mezi místní daně. **Předmětem daně** jsou motorová vozidla užívaná k podnikání nebo pro samostatnou výdělečnou činnost, která jsou evidovaná ve Slovenské republice. **Poplatníkem** je osoba právnická nebo fyzická, která je zapsaná v dokladu vozidla nebo je zaměstnavatelem zaměstnance, kterému vyplácí cestovní náhrady za použití vlastního vozidla, které se nepoužívá pro podnikání. **Základ daně** je podle § 5 u elektrického vozidla výkon v kW, u osobního vozidla (osobní automobil, motocykl, tříkolka a čtyřkolka) zdvihový objem motoru v m³. U užitných vozidel je základem daně největší povolená hmotnost nebo celková hmotnost v tunách a počet náprav. **Sazby** jsou pro vozidla rozdílné a jsou uvedené v příloze č. 1 ZDMV. (Slov-Lex, 2018c)

5.2 Nepřímé daně na Slovensku

Nepřímé daně na Slovensku obsahují daň z přidané hodnoty a spotřební daně, které obsahují daň z minerálního oleje, daň z alkoholických nápojů, daň z tabákových výrobků a daň z elektřiny, uhlí a zemního plynu. Nově obsahují i daň z pojištění. (Ministerstvo financí Slovenskej republiky, 2018b)

5.2.1 Daň z přidané hodnoty

Tuto daň upravuje Zákon č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZDPH“.

Předmětem daně je dodání zboží, poskytnutí služby, dovoz a vývoz zboží do a ze Slovenské republiky. **Plátcem** se stává osoba, která vykonává ekonomickou činnost a má povinnost se registrovat, pokud její obrat za předcházejících 12 měsíců překročil 49 790 €. **Základem daně** je vše, co je nabídnuto a přijato jako protihodnota za zboží nebo službu. Základ daně obsahuje i jiné daně a poplatky, které se vztahují na zboží a také související náklady spojené se zbožím (provize, balné, přepravné, pojištění apod.). (Slov-Lex, 2018d)

Sazba daně se dělí na základní a sníženou podle zboží a služeb, které jsou uvedené v příloze č. 7 ZDPH. Základní sazba je ve výši 20 % a snížená sazba činí 10 % ze základu daně. **Osvobozeny od daně** jsou poštovní služby, zdravotní péče, služby sociální pomoci, výchovné a vzdělávací služby a další uvedené v § 28 až § 48. Plátce daně si také může uplatnit odpočet daně, pokud si vůči němu jiný plátce uplatnil daňovou povinnost na Slovensku nebo daň uplatnil podle § 69 odst. 2 až 4, 7 a 9 až 12 ZDPH a podle § 11 a §11a ZDPH. (Slov-Lex, 2018d)

5.2.2 Spotřební daně

Spotřební daně upravují Zákony:

- č. 98/2004 Z. z. o spotřebnej dani z minerálného oleja,
- č. 530/2011 Z. z. o spotřebnej dani z alkoholických nápojov,
- č. 106/2004 Z. z. o spotřebnej dani z tabákových výrobkov,
- č. 609/2007 Z. z. o spotřebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu,
- č. 105/2004 Z. z. o spotřebnej dani z liehu.

Předmětem daní jsou minerální oleje, alkoholické nápoje, tabákové výrobky, elektřina, uhlí, zemní plyn a líh. Tyto výrobky jsou zdaňovány v případě, že jsou vyrobeny, dovezeny nebo vpuštěny do volného oběhu na území Slovenské republiky. Princip spotřebních daní je stejný jako v České republice. Sazby daní jsou rozděleny podle jednotlivých druhů výrobků a jsou uvedeny v jednotlivých zákonech. (Slov-Lex, 2018e, 2018f, 2018g, 2018h, 2018ch)

5.2.3 Daň z pojištění

Daň z pojištění upravuje Zákon č. 213/2018 Z. z. o dani z poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon vešel v účinnost od 1. 1. 2019. Cílem je zavedení daně na odvětví neživotního pojištění, která jsou uvedena v příloze č. 1 tohoto zákona. Předmětem daně je platba pojistného na základě pojistné smlouvy uzavřené s pojišťovnou. Osobami povinnými k dani jsou tuzemské i zahraniční pojišťovny. Základem daně je suma přijatého pojistného nebo suma předpisu pohledávek z pojistného nebo suma splatného pojistného. Sazba daně je stanovena na 8 % ze základu daně. Zdaňovacím obdobím je kalendářní čtvrtletí. (Finančné riaditeľstvo SR, 2018d)

6 Analýza a komparace zdanění České a Slovenské republiky

Tato kapitola obsahuje analýzu a komparaci daňových příjmů a výdajů Finančních správ České a Slovenské republiky. Zároveň je zde provedena analýza daňového zatížení v České a Slovenské republice.

6.1 Daňové příjmy České republiky

V tabulce č. 7 jsou uvedené daňové příjmy dle jednotlivých daní v České republice za sledované období, tedy za roky 2013 až 2017.

Tab. č. 7 – Daňové příjmy ČR za roky 2013 až 2017 (v mil. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
DPH - daňová povinnost	571.726	618.273	642.388	648.570	692.244
DPH - nadměrný odpočet	-263.426	-295.611	-310.784	-299.110	-310.810
DPH – celkem	308.300	322.662	331.604	349.460	381.435
Daně spotřební - celkem	3	7	20	5	0
Daň z příjmů právnických osob	113.052	123.179	138.140	156.401	161.803
Daň z příjmů srážkou § 36	20.488	24.029	25.099	24.462	24.814
Daň silniční	5.273	5.539	5.814	5.970	6.191
Daň dědická	76	59	31	10	5
Daň darovací	108	74	-4.434	-351	-23
Daň z převodu nemovitostí	8.894	3.686	210	176	120
Daň z nabytí nemovitých věcí	0	5.600	10.982	12.697	12.478
Daň z příjmů FO - z příznání	2.680	1.128	2.498	6.849	7.617
Daň z příjmů FO - závislá činnost	126.134	130.867	136.125	149.392	169.241
Daň z nemovitých věcí	9.847	9.910	10.313	10.582	10.758
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	5.817	2.042	1.932	1.926	2.047
Odvod z loterií § 41b odst. 1	2.076	1.713	1.938	2.448	823
Odvod z loterií § 41b odst. 2, 3, 4	5.981	6.209	6.162	8.004	2.380
Daň z hazardu	0	0	0	0	8.936
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	1.869	2.287	3.749	4.172	6.948
DANĚ CELKEM	610.603	639.007	670.216	732.202	795.573

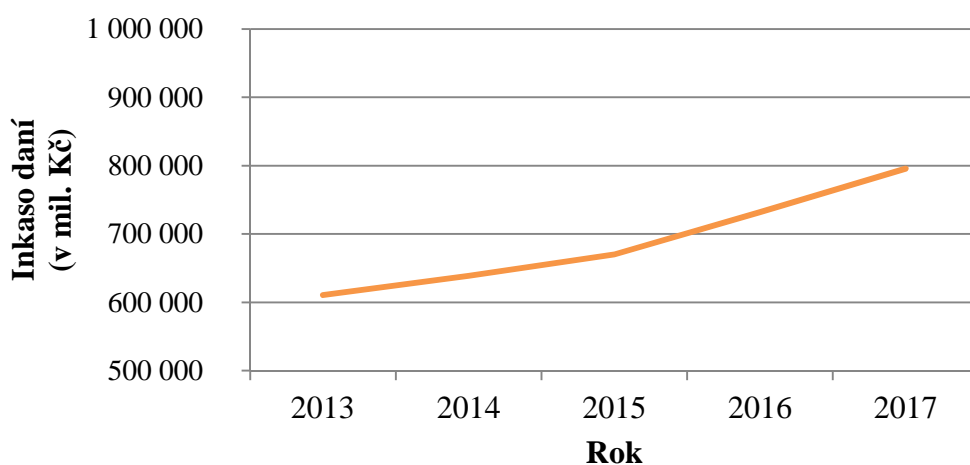
Zdroj: Generální finanční ředitelství, 2013 – 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Tabulka vychází z výročních zpráv vydávaných Finanční správou České republiky. Částky jsou uvedené v milionech Kč.

Pro rok 2013 uvádí Generální finanční ředitelství, že byla předepsána daňová povinnost ve výši 615.771 mil. Kč. Inkasováno bylo pouze 610.603 mil. Kč. V porovnání s rokem 2014 je tedy o 28.404 mil. Kč nižší. V roce 2014 dosáhla největšího nárůstu daň z přidané hodnoty, která vzrostla o 14.362 mil. Kč. Pokles o 3.775 mil. Kč ovšem nastal u odvodu z elektřiny ze slunečního záření a u daně z příjmu fyzických osob, které podávají daňové přiznání. Ta klesla oproti roku 2013 o 1.552 mil. Kč. Rok 2015 představuje nárůst celkově vybraných daní o 31.209 mil. Kč, tedy celkové inkaso činí 670.216 mil. Kč. Významný nárůst byl zaznamenán u daně z příjmů právnických osob, u které došlo k růstu daně o 14.961 mil. Kč oproti roku 2014. Další nárůst byl u daně z přidané hodnoty, kdy inkaso této daně vzrostlo o 8.942 mil. Kč. I v roce 2016 lze sledovat rostoucí trend inkasa celkových daní o 61.986 mil. Kč. Jedná se však o téměř dvojnásobný nárůst inkasa oproti předcházejícím sledovaným rokům. Opět vzrostla i daň z příjmu právnických osob a daň z přidané hodnoty, stejně jako v roce 2015. Daň z příjmu právnických osob vzrostla o 18.261 mil. Kč a DPH vzrostla o 17.856 mil. Kč. Poslední největší nárůst je u daně z příjmů fyzických osob, u které představuje 13.267 mil. Kč. Největší příjem z daní je ale v roce 2017. Inkaso vzrostlo opět u daně z přidané hodnoty, u daně z příjmu fyzických osob a u daně z příjmu právnických osob. Tyto daně vrostly postupně o 31.975 mil. Kč, 19.849 mil. Kč a 5.402 mil. Kč. Taktéž je patrný nárůst příjmu daně z hazardních her, která byla zavedena v roce 2016 s platností od 1. 1. 2017. Tudiž první rok jejího výběru činilo inkaso 8.936 mil. Kč. (Generální finanční ředitelství, 2013-2018)

Obr. č. 3 – Inkaso daní v ČR za roky 2013 až 2017 (v mil. Kč)

Zdroj: Generální finanční ředitelství, 2013 – 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Graf na obrázku č. 3 představuje postupně se zvyšující celkové inkaso daní. Největší podíl na tomto růstu má daň z přidané hodnoty díky zavedení kontrolních hlášení a elektronické evidence tržeb.

Analýza inkasa daně z příjmu právnických osob

Generální finanční ředitelství v roce 2013 uvádí, že oproti předcházejícím rokům, které však nejsou předmětem sledovaných let v této bakalářské práci, došlo u daně z příjmů právnických osob k poklesu inkasované daně. To je zapříčiněno daňovými poradci, které si najímají právnické osoby. Daňový poradci totiž používají legální možnosti snížení základu daně. Nárůst inkasa v roce 2014 je zase důsledkem ekonomického oživení, které nastalo v roce 2013. V roce 2015 byl zaznamenán nárůst o 12,1 % a stejně tak i v roce 2016, kdy nárůst inkasa byl vyšší o 13,2 %. Stále se ale nejedná o nejvyšší inkaso této daně, které bylo v roce 2008 173.600 mil. Kč. Rok 2017 představuje nejvyšší inkaso za sledované období a to 161.803 mil. Kč. Je zde ale zahrnut i faktor zvýšení vrácení přeplatků na dani, které byly zapříčiněny poklesem záloh na dani při poklesu výkonu právnických osob, zvýšením mzdových nákladů některých právnických osob a také přeměnami nadnárodních firem. (Generální finanční ředitelství, 2013-2018)

Tab. č. 8 – Meziroční index změny inkasa daně z příjmů právnických osob ČR

	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Daň z příjmů právnických osob	109,0 %	112,1 %	113,2 %	103,5 %

Zdroj: Generální finanční ředitelství, 2013 – 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Tabulka č. 8 obsahuje data o indexu meziroční změny inkasa daně z příjmu právnické osoby v procentech. Je zde možno vidět, že inkaso daně se každým rokem o několik procent navýší. Pouze index nárůstu za rok 2017 není tak vysoký, jako indexy za předcházející roky. Příčinou je již zmiňovaný nárůst vrácení přeplatků.

Analýza inkasa daně z příjmů fyzických osob

U daně z příjmu fyzických osob (podnikatelů) byl rok 2013 jedním z roků s nejnižším inkasem daně v důsledku odpočtu daňových ztrát. Inkasu nepomohlo ani prominutí úhrady daně poplatníkům, kteří byli v tomto roce postiženi povodní. Rok 2014 také nezaznamenal nárůst inkasa, ale jeho pokles. Důvodem bylo dodatečné uplatnění slevy na poplatníka a vrácení přeplatků na dani z odvedených záloh. V roce 2015 je dosaženo nárůstu inkasa díky vlivu solidárního zvýšení, výdajových paušálů a další. Prvně je však uplatňována sleva na umístění vyživovaného dítěte v zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy, která podle Generálního finančního ředitelství ovlivnila výběr inkasa negativním způsobem. Jeho pokles byl o 45 mil. Kč. Nárůstu inkasa v roce 2016 přikládá Generální finanční ředitelství vlivům stejných činitelů, jako v roce 2015. Nejvyšší inkaso bylo vybráno v roce 2017. Vliv na tento nárůst mělo, jako u daně z přidané hodnoty, zavedení elektronické evidence tržeb a daňové kontroly. Zmiňovaná sleva na umístění předškolního dítěte však opět negativně ovlivnila inkaso daně o 53 mil. Kč. Příjmy z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ve sledovaných letech postupně rostly. Důvodem tohoto růstu bylo postupné ekonomické oživení, růst vyplácených mezd a také zvyšování zaměstnanosti v České republice. (Generální finanční ředitelství, 2013-2018)

Tab. č. 9 – Meziroční index změny inkasa daně z příjmů fyzických osob ČR

	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
DPFO - z přiznání	42,1 %	221,5 %	274,2 %	111,2 %
DPFO - závislá činnost	103,8 %	104,0 %	109,7 %	113,3 %

Zdroj: Generální finanční ředitelství, 2013 – 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

V tabulce č. 9 je z hodnoty meziročního indexu vidět pokles inkasa daně z příjmů FO, které bylo v roce 2014 podstatně nižší než v roce 2013. A následně je patrný rapidní nárůst v roce 2016, který v roce 2017 dále vzrostl o 11,2 %.

Analýza inkasa daně z přidané hodnoty

DPH v roce 2013 dosáhla hodnoty, kterou stanovilo ministerstvo financí jako příjem do státního rozpočtu, a to 212 mld. Kč. Na inkaso daně mělo hlavní vliv navýšení sazeb a režim přenesené daňové povinnosti. Roky 2014 a 2015 opět přinesly naplnění požadavku státního rozpočtu. Na růstu inkasa se také projevil boj proti daňovým únikům, a to zavedením institutu nespolehlivého plátce nebo zveřejňováním účtů v registru plátců. Zavedení kontrolního hlášení v roce 2016 způsobilo efektivnější výběr daně a pokles nadměrných odpočtů. Byl zaveden i režim přenesené daňové povinnosti na další komodity a to nejen na stavebnictví, ale i na dodání plynu a elektřiny. Rok 2017 se zavedením elektronické evidence tržeb opět přinesl navýšení inkasa. (Generální finanční ředitelství, 2013-2018)

Tab. č. 10 – Meziroční index změny inkasa daně z přidané hodnoty ČR

	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
DPH - celkem	104,7 %	102,8 %	105,4 %	109,1 %

Zdroj: Generální finanční ředitelství, 2013 – 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Meziroční indexy v tabulce č. 10 ukazují, že inkaso se každým rokem pomalu zvyšuje. Největší meziroční nárůst je mezi roky 2016 a 2017, který lze přičítat již zmiňovanému zavedení elektronické evidence tržeb.

6.2 Výdaje Finanční správy České republiky

Finanční správa vykazuje dva druhy výdajů, a to kapitálové a běžné. V běžných výdajích jsou obsaženy mzdové prostředky, příslušenství a ostatní běžné výdaje.

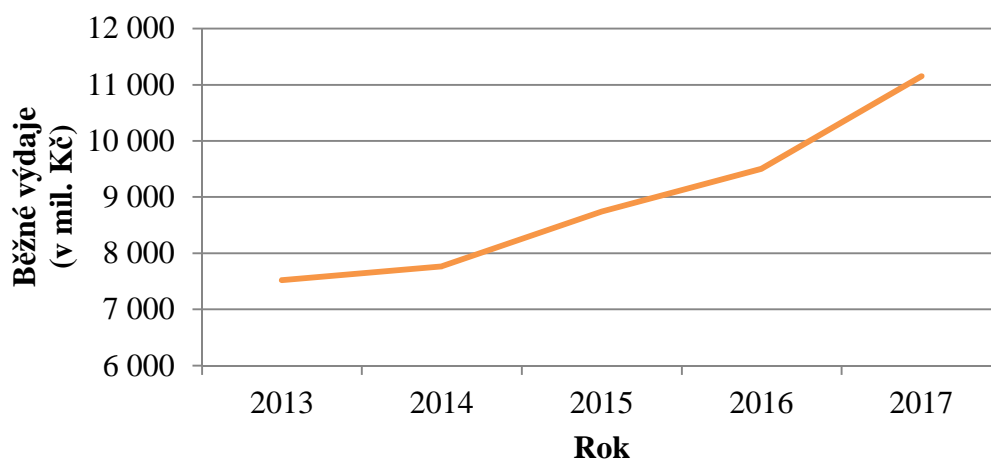
Tab. č. 11 – Výdaje Finanční správy ČR za roky 2013 až 2017 (v mil. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
Běžné výdaje	7.521,1	7.766,5	8.741,9	9.506,0	11.151,0
Mzdové prostředky	4.640,8	4.803,0	5.267,9	5.949,6	6.803,3

Zdroj: Generální finanční ředitelství, 2013 – 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Obr. č. 4 – Běžné výdaje Finanční správy ČR za roky 2013 až 2017 (v mil. Kč)

Zdroj: Generální finanční ředitelství, 2013 – 2018

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Stejně jako příjmy, tak i běžné výdaje finanční správy rostou. Důvody růstu výdajů jsou spojené s větší spotřebou energií nebo nákupem služeb zajišťujících informační technologie. V průměru tvoří mzdové výdaje 80 % z celkových běžných výdajů. Protože se většina zaměstnanců finanční správy zabývá daňovými záležitostmi, bude se nadále se mzdovými výdaji počítat jako s daňovými výdaji. (Generální finanční ředitelství, 2013 - 2018)

6.3 Daňové příjmy Slovenské republiky

Příjmy z daní, které jsou vybírané ve Slovenské republice, se uvádí v milionech € za sledované roky 2013 až 2017. Jsou rozčleny dle jednotlivých druhů daní a uvedené v tabulce č. 12.

Tab. č. 12 – Daňové příjmy SR za roky 2013 až 2017 (v mil. €)

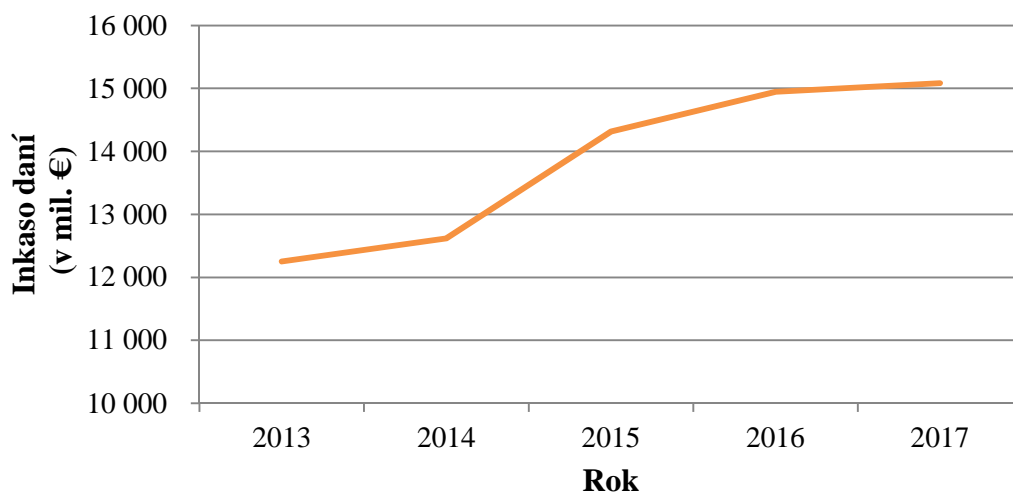
	2013	2014	2015	2016	2017
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	1.790,89	1.907,97	2.084,08	2.293,38	2.513,69
Daň z příjmů FO z podnikání a nerezidenčních osob	81,82	85,06	102,24	113,23	94,15
Daň z příjmů FO celkem	1.872,71	1.993,03	2.186,32	2.406,62	2.607,84
Daň z příjmů PO	2.028,43	1.947,50	2.640,52	3.221,85	2.637,36
Daň vybíraná srážkou	177,79	175,07	162,01	179,26	178,51
Daň z majetku	0,40	0,21	0,14	0,14	0,12
DPH - výběr daně	8.033,12	8.352,41	9.186,07	8.994,53	9.510,32
DPH - vratný NO	-5.971,11	-6.049,77	-6.238,97	-6.128,84	-6.265,21
Celkem DPH	2.062,01	2.302,64	2.947,10	2.865,69	3.245,11
Spotřební daně	0,01	0,01	0,08	0,00	0,01
DzMV a doběh cestovní daně	140,10	151,18	142,04	140,59	150,36
Pokuty z DK	0,69	0,88	0,62	0,97	1,46
Daň z emisních kvót	0,02	0,01	0,00	0,00	0,00
CELKEM DAŇOVÉ PŘÍJMY	12.253,27	12.620,28	14.317,80	14.943,96	15.085,97

Zdroj: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, 2013 – 2017

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

V roce 2014 došlo oproti roku 2013 k nárůstu daňových příjmů o 367 mil. €, které představují 3 %. Konkrétně se jedná o daně z příjmů fyzických osob a z přidané hodnoty, která vzrostla o 11,7 %. Pokles naopak nastal u daně z příjmu právnických osob a daně vybírané srážkou. Rok 2015 inkasoval daně v celkové výši 14.317, 8 mil. €. Jedná se tedy o nárůst o 13,5 %. Opět vzrostla daň z přidané hodnoty a daň z příjmu fyzických osob. Taktéž byl zaznamenán nárůst u daně z příjmů právnických osob. Daňové příjmy v roce 2016 vzrostly o 4,4 %. Daň z přidané hodnoty však tento rok klesla o 81,4 mil. €. Naproti tomu opět vzrostly daně z příjmů právnických a fyzických osob a to postupně o 581,3 mil. € a 220,3 mil. €. Největší příjmy z daní byly v roce 2017, a to 15.086 mil. €. V procentuálním vyjádření se jedná o zvýšení příjmů o 1 %. Růst nastal u daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob a spotřebních daní. Inkaso daně z příjmů právnických osob znovu kleslo z důvodu poklesu daňové povinnosti. (Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, 2013 – 2017)

Obr. č. 5 – Inkaso daní v SR za roky 2013 až 2017 (v mil. €)

Zdroj: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, 2013 – 2017

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

V grafu na obrázku č. 5 je vidět skokový nárůst příjmů v roce 2015, kdy příjmy vzrostly o 1.697,5 mil. €. V dalších letech příjmy stále rostly, ale už se nejednalo o tak markantní nárůst, ke kterému došlo v roce 2015.

Analýza inkasa daně z příjmu právnických osob

V roce 2013 se změnila sazba na zálohy daně z 19 % na 23 % a tím došlo i ke zvýšení inkasa. V roce 2014 opět došlo ke změně sazby na zálohy daně, která nyní klesla o 1 %, a to na 22 %. Vybírané zálohy na daň klesly o 5,4 %, ale celkové příjmy z daně vzrostly o 26,1 %. K růstu příjmů došlo i v roce 2015 v důsledku zvýšení zisků daňových subjektů a zavedení některých úprav legislativy. Plánované inkaso v roce 2016 bylo překročeno o 363,7 mil. €. Jedná se tedy o zvýšení příjmů o 12,7 % oproti plánovaným příjmům. V roce 2017 byl ovšem zaznamenán meziroční pokles o 584,5 mil. €. Slovenská finanční správa to přičítá nadhodnocení příjmů plynoucích z této daně v plánovaném rozpočtu pro rok 2017, který vycházel z příjmů v roce 2015. (Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky 2013 – 2017)

Tab. č. 13 – Meziroční index změny inkasa daně z příjmu právnických osob SR

	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Daň z příjmů PO	96,01 %	135,59 %	122,02 %	81,86 %

Zdroj: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, 2013 – 2017

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

V tabulce č. 13 s meziročními indexy je vidět vysoká fluktuace a nevyrovnanost inkasa daně z příjmů právnických osob. Pokles nastal v roce 2014 a 2017. Velký nárůst inkasa byl v roce 2015, který slovenská finanční správa odůvodňuje získáním fondů z Evropské unie a úpravou legislativy.

Analýza inkasa z daně z příjmu fyzických osob

Inkaso DPFO z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti bylo v roce 2013 ovlivněno zvýšením vyplácení zaměstnanecké prémie a daňového bonusu. Stejný vliv mělo i snížení příjmů plynoucích ze záloh o 3,9 mil. €. Ovšem v roce 2014 vzrostlo inkaso o 4 %. Meziroční pokles byl pouze u plateb záloh na daň. Rok 2015 přinesl nárůst inkasa o 20,2 %. Došlo i k poklesu vyplácení zaměstnanecké prémie, která v meziročním porovnání klesla o 0,1 mil. €. V roce 2016 inkaso vzrostlo o 10,8 %, ale v roce 2017 došlo k poklesu o 16,9 %. U DPFO ze závislé činnosti inkaso ve sledovaných letech postupně rostlo. Hlavním důvodem byl růst nominálních mezd a zvyšující se zaměstnanost. (Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky 2013 – 2017)

Tab. č. 14 – Meziroční index změny inkasa daně z příjmů fyzických osob SR

	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	106,54 %	109,23 %	110,04 %	109,61 %
Daň z příjmů FO z podnikání a nerezidenčních osob	103,96 %	120,20 %	110,75 %	83,15 %
Daň z příjmů FO celkem	106,42 %	109,70 %	110,08 %	108,36 %

Zdroj: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, 2013 – 2017

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Růst inkasa dokazují i meziroční indexy v tabulce č. 14. Pokud se zaměříme na indexy, které se týkají celkově daně z příjmu fyzických osob, je zde vidět, že růst inkasa je poměrně vyrovnaný. Ačkoliv jsou u DPFO rozdíly v růstu a poklesu inkasa, projevuje se jeho nárůst okolo 10 %.

Analýza inkasa daně z přidané hodnoty

Plánovaný rozpočet byl v roce 2013 překročen o 26,2 %. Důvodem nárůstu je změna zdaňovacího období u některých plátců z čtvrtletního na měsíční a zefektivnění výběru daně. V roce 2014 byl plánovaný rozpočet překročen pouze o 3 %. Zvýšily se daňové povinnosti a nadměrné odpočty za transakce plynoucí z prodeje zásob ropy. Příznivý stav inkasa je způsoben zavedením kontrolního výkazu a legislativními změnami. V roce 2015 vzrostlo inkaso o 28 % v důsledku investic do infrastruktury a domácí spotřeby. Rok 2016 přinesl meziroční pokles o 82 mil. €. Vliv na inkaso mělo čerpání fondů z EU nebo investice do automobilového průmyslu. Pozitivní změnou byl rok 2017, kdy inkaso opět překročilo plánovaný rozpočet o 5,6 %. Slovenská finanční správa uvádí, že příznivý vliv na inkaso daně měl nárůst daňové povinnosti. (Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky 2013 – 2017)

Tab. č. 15 – Meziroční index změny inkasa daně z přidané hodnoty SR

	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
DPH - výběr daně	103,97 %	109,98 %	97,91 %	105,73 %
DPH - vratný NO	101,32 %	103,13 %	98,23 %	102,23 %
Celkem DPH	111,67 %	127,99 %	97,24 %	113,24 %

Zdroj: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, 2013 – 2017

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Meziroční nárůst dle indexů v tabulce č. 15 byl největší v roce 2015, kdy daň vzrostla celkově o 27,99 %. Následně v roce 2016 meziročně klesla o 3 % a v roce 2017 vzrostla o 13%.

6.4 Výdaje Finanční správy Slovenské republiky

Slovenská finanční správa dělí výdaje na běžné, kapitálové a výdaje na poskytnutí úvěrů a půjček.

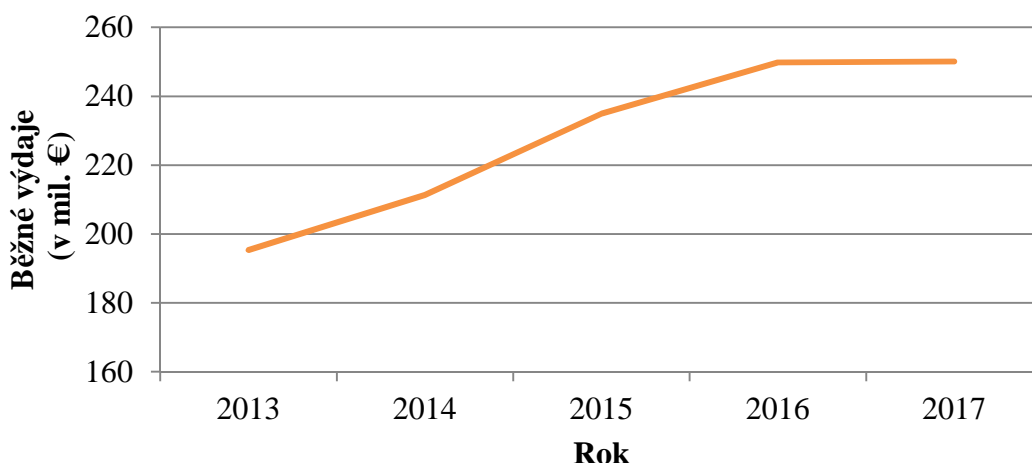
Tab. č. 16 – Výdaje Finanční správy SR za roky 2013 až 2017 (v mil. €)

	2013	2014	2015	2016	2017
Běžné výdaje	195,3	211,3	234,9	249,8	250,1
Mzdové výdaje	112,4	117,3	121,4	126,6	134,6

Zdroj: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, 2013 – 2017

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Obr. č. 6 – Běžné výdaje Finanční správy SR za roky 2013 až 2017 (v mil. €)

Zdroj: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, 2013 – 2017

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Z grafu na obrázku č. 6 je zřejmé, že běžné výdaje během sledovaného období let 2013 až 2016 postupně rostly o 50 mil. €. Poslední dva roky, tedy rok 2016 a 2017 jsou výdaje v podstatě vyrovnané.

6.5 Komparace zdanění ve vybraných zemích

V této kapitole bude provedena komparace daňových politik České a Slovenské republiky.

Efektivnost daňových politik

Efektivnost je vypočítána podílem celkových příjmů a mzdových nákladů. Pro výpočet byly použity mzdové výdaje, které lze považovat za náklady spojené s výběrem daní.

$$efektivnost = \frac{\text{celkové daňové příjmy}}{\text{daňové výdaje}} \quad (3)$$

V tabulce č. 17, která je níže, se udává efektivnost v Kč dané daňové politiky ve sledovaných letech.

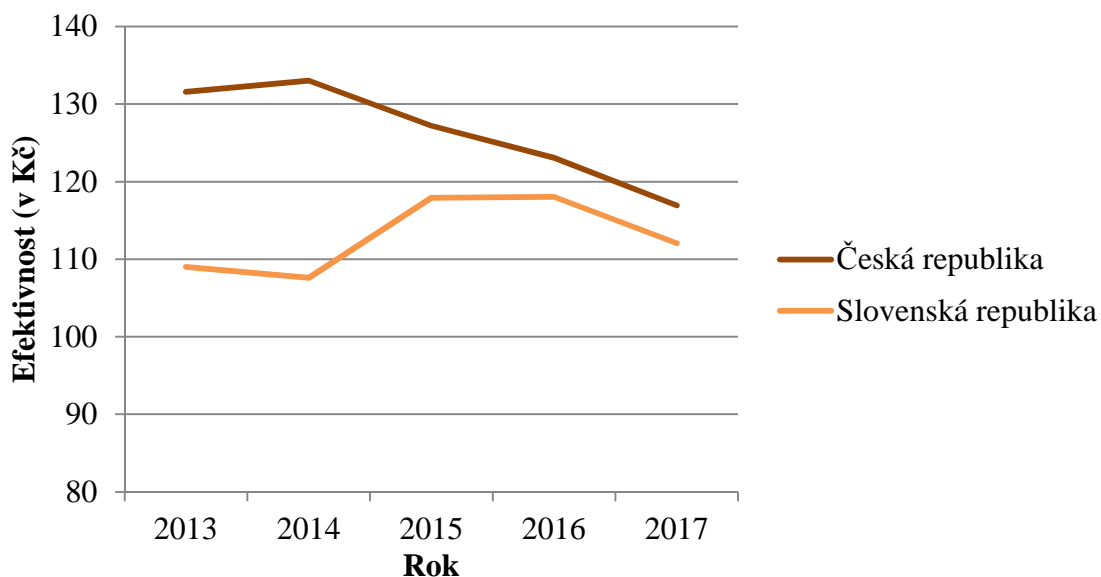
Tab. č. 17 – Komparace efektivnosti daňových politik

ROK	Česká republika (Kč)	Slovenská republika (Kč)
2013	131,57	109,01
2014	133,04	107,59
2015	127,23	117,94
2016	123,07	118,04
2017	116,94	112,08

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

V tabulce č. 17 jsou uvedeny roční příjmy na jednu korunu nákladů. Ačkoliv se může na první pohled zdát, že Slovenská republika bude mít díky vyšším sazbám daní vyšší efektivnost, tato tabulka dokazuje, že efektivnější je Česká republika. Na druhou stranu příjmy na jednu korunu v České republice postupně klesají. Nejnižší hodnoty dosahují v roce 2017. Naproti tomu Slovenská republika si drží po všechny sledované roky stejnou úroveň.

Obr. č. 7 – Porovnání efektivity daňových politik (v Kč)

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Nákladovost daňových politik

Nákladovost je vypočítána jako podíl mzdových nákladů a celkových daňových příjmů za sledované roky. Tento podíl je pro získání nákladovosti na 100 Kč následně vynásoben 100.

$$\text{nákladovost} = \frac{\text{daňové výdaje}}{\text{celkové daňové příjmy}} * 100 \quad (4)$$

Tab. č. 18 – Komparace nákladovosti daňových politik

ROK	Česká republika (Kč)	Slovenská republika (Kč)
2013	0,76	0,92
2014	0,75	0,93
2015	0,79	0,85
2016	0,81	0,85
2017	0,86	0,89

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

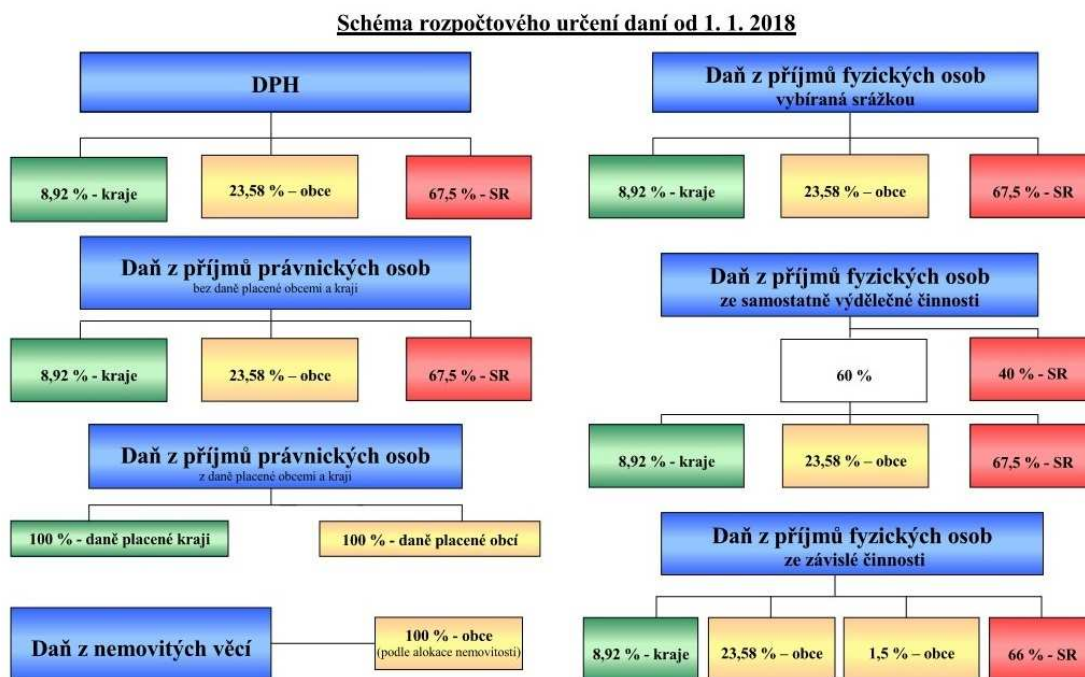

Tabulka č. 18 uvádí poměr výdajů na 100 Kč daňových příjmů. V této oblasti má Slovenská republika nákladovost po celé sledované období na přibližně stejné úrovni. České republice se naopak nákladovost pomalu zvyšuje. Nejvyšší výdaje na 100 Kč byly v roce 2017.

Rozpočtové určení daní České a Slovenské republiky

Rozdíl mezi Českou a Slovenskou daňovou politikou je rozpočtové určení. Většina výnosů z daní v České republice je sdílená. Slovenská republika sdílí pouze inkaso daně z příjmu fyzických osob. Obci připadá 70 % z výnosu daně a vyšším územním celkům 30 %, a to podle Zákona č. 564/2004 Z. Z. (o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Schéma níže udává rozpočtové určení, které je užíváno v České republice. (Slov-Lex, 2018i)

Obr. č. 8 – Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2018 v ČR

Převzato: Finanční správa, 2018c

Schéma rozpočtového určení daní v České republice zobrazuje, že většina výnosů plynoucích z daní je sdílená mezi obcemi, kraji a státním rozpočtem. Speciální dělení je u daně z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, u které plyne do státního rozpočtu 40 % a zbylých 60 % je následně procentuálně děleno mezi obce, kraje a státní rozpočet.

7 Komparace a dopady daňových politik vybraných zemí

Předmětem daňových politik jsou daňové systémy a daňové mixy, které byly podrobně popsány v předchozích kapitolách. Pro komparaci a hodnocení dopadu se nejčastěji využívá daňové kvóty.

7.1 Komparace daňové kvóty

Daňová kvóta se vypočítá jako podíl daňového výnosu a hrubého domácího produktu. Pro sjednocení dat budeme využívat rozdělení daní podle OECD, které bylo podrobně popsáno v teoretické části. Tabulka a graf níže obsahují data o daňové kvótě za sledovaná období let 2013 až 2017. Vycházíme z dat dle OECD.

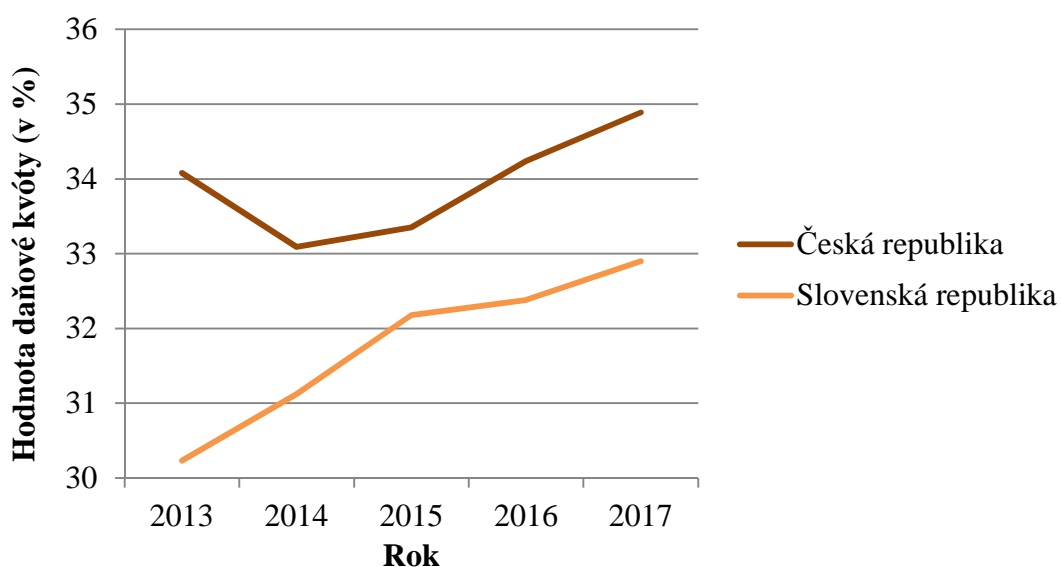
Tab. č. 19 – Daňová kvóta v ČR a SR za roky 2013 až 2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Česká republika	34,08 %	33,09 %	33,35 %	34,24 %	34,89 %
Slovenská republika	30,23 %	31,12 %	32,18 %	32,38 %	32,90 %

Zdroj: OECD Data, 2019

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Obr. č. 9 – Daňová kvóta v ČR a SR za roky 2013 až 2017 (v %)

Zdroj: OECD Data, 2019

Zpracovala: Lucie Hrabačková, 2019

Z tabulky a grafu je patrné, že Česká republika má oproti Slovensku vyšší daňovou kvótu. Ta se však podle dat v tabulce liší v průměru o 2 %. Jediným výkyvem ve sledovaných letech je rok 2013, kdy se daňová kvóta liší o 4 %.

Na daňovou kvótu má vliv hned několik faktorů. Kubátová (2018) uvádí například vliv šedé ekonomiky v daném státu. V takovém případě je výše hrubého domácího produktu značně podhodnocena. Dále uvádí, že na výši daňové kvóty má vliv i výše tzv. daňových výdajů, které se však velmi těžce vypočítávají. Mezi takové výdaje patří například úlevy od výběru daní. Pokud však porovnáme výši daňových kvót České a Slovenské republiky s průměrnou výší daňové kvóty OECD, jsou obě země s touto kvótou na stejné výši a to na úrovni kolem 30 %. (Kubátová, 2018)

7.2 Dopady daňových politik

Daňové politiky mají neodmyslitelný vliv na daňové zatížení fyzických osob. To bylo v České republice v roce 2017 podle OECD 40,8 %. Pokud toto procento porovnáme s průměrným daňovým zatížením OECD, které v roce 2017 činilo 32,1 %, je zdanění FO v České republice poměrně vysoké. Při pohledu na průměrné zdanění v zemích EU (37,6 %) se nejedná o takový rozdíl. Slovenská republika zatěžuje fyzické osoby daní z příjmu ve výši 39,2 %. Rozdíl ve výši 1,6 % mezi Českou a Slovenskou republikou není tak markantní. (OECD, 2018)

Dopadem daňové politiky je také zvyšování příjmů plynoucích do státního rozpočtu, což bylo dokázáno již dříve v kapitole 6.1, která se daňovými příjmy České republiky zabývala. Na toto zvyšování má také vliv rostoucí ekonomika České republiky, avšak tento růst se pomalu snižuje. Směr současné daňové politiky se ubírá k větší efektivnosti výběru daně z přidané hodnoty, neboť u této daně docházelo k velkým daňovým únikům. Především se jedná o zavedení měsíčního kontrolního hlášení a zavedení elektronické evidence tržeb. Vláda České republiky chystá další určité změny, které budou mít na oblast daňové politiky velký vliv. Jedná se především o větší efektivnost. Tyto změny se budou týkat hlavně oblasti daní z příjmů. První změna, která je však odložena až na rok 2021, je zrušení superhrubé mzdy a tím i snížení daňového zatížení pro poplatníky s příjmy plynoucími ze závislé činnosti. Druhá změna by se měla týkat daně z příjmů jako takové. Dojde k vytvoření zcela nového zákona o dani z příjmů a zrušení současného zákona. Ten je z roku 1992 a je každoročně novelizován. Také bude vytvořen nový elektronický portál, který by podle

ředitele Generálního finančního ředitelství měl vypadat jako internetové bankovníctví. Tento portál se má jmenovat Moje daně a měl by být spuštěný v roce 2020. (Vlková, 2018)

Z těchto plánovaných aktivit vlády lze předpokládat, že se bude snižovat daňové zatížení fyzických osob a také se bude snižovat administrativní zatížení spojené s výběrem daní. Tyto změny budou však vyžadovat velké výdaje na jejich zavedení.

Dne 1. 4. 2019 vešel v účinnost tzv. Daňový balíček 2019, který přináší změny především v dani z přidané hodnoty a dani z příjmů. Účinností Daňového balíčku 2019 dochází ke zdvojnásobení limitů výdajových paušálů u daně z příjmu fyzických osob. Toto navýšení se projeví až ve zdaňovacím období 2019. Podle ministerstva financí tím dojde k snížení daňové zátěže malých podnikatelů. Kompenzací pro deficit příjmů, které vznikne tímto navýšením, bude zavedení poslední fáze elektronické evidence tržeb. Změny v dani z příjmů právnických osob jsou zaměřeny na omezení daňových úniků. Pro příklad lze uvést omezení odečitatelnosti úroků od základu daně nebo povinnost oznámení správci daně vyplacení větších podílů do zahraničí. Nově budou také zdaňované tzv. zahřívací tabákové výrobky, které budou mít stejnou sazbu spotřební daně jako jemně řezaný tabák nebo ostatní tabák ke kouření. Změny týkající se daně z přidané hodnoty vyplývají ze změn legislativy EU. Dále se jedná o věcné změny, mezi které lze zařadit změnu v zaokrouhlování nebo opravu základů daně a výši daně u nedobytných pohledávek. (Žurovec, 2019), (Běhounek, 2019)

Ekonomika Slovenské republiky taktéž zaznamenala růst. Díky tomu dochází k růstu mezd a tím i zvýšení daňových příjmů. Slovenská vláda nepřikládá velký vliv současné daňové politiky na příjmy do státního rozpočtu. Hlavní vliv na ně má růst trhu a rostoucí spotřeba domácností. Vláda Slovenské republiky v lednu 2018 schválila volnější podmínky pro uplatnění osvobození 13. platu, a proto nelze očekávat zvýšení daňových výnosů plynoucích právě ze 13. platu. Slovenští analytici doporučují upravit zdaňování elektronických cigaret, neboť v současnosti jsou zdaňovány podle obsahu tabáku. Ten je v těchto cigaretách poloviční, a proto dochází k neefektivnímu zdanění oproti klasickým cigaretám, které jsou zdaňovány podle počtu kusů a jejich ceny. Výnosy ze spotřební daně rostou díky již zmiňované spotřebě. Slovenská republika od 1. 1. 2019 zavedla novu daň z pojištění. V příštích letech lze tedy očekávat další nárůst daňových příjmů. (Ministerstvo financí SR, 2019)

Závěr

Hlavním cílem této práce bylo provést analýzu a komparaci daňových politik České a Slovenské republiky. Práce se nejprve věnovala základním daňovým pojmům, rozdělení daní a historii daní. Dále pak problematice daní ve spojení s Evropskou unií, a to daňové harmonizaci a daňové konkurenci. Následně byl popsán a charakterizován český a slovenský daňový systém. Na závěr byla provedena analýza daňových příjmů a výdajů spojených s výběrem daní v obou zemích, hodnocení dopadů obou daňových politik za období let 2013 až 2017 a popis nastávajících změn v české a slovenské daňové politice.

Z analýzy vyplývá, že Česká republika dosahuje vyšších daňových příjmů než Slovenská republika. Také efektivnost české daňové politiky je vyšší než u slovenské daňové politiky, i když u ní dochází k postupnému poklesu. Nejnižšího bodu za sledované období dosáhla v roce 2017. Efektivnost slovenské daňové politiky se drží na nižší úrovni, ale dochází u ní každým rokem k mírnému růstu. Nejvíce efektivní byla v roce 2016.

Nákladovost české daňové politiky postupně roste. Nejvyšší nákladovosti dosáhla Česká republika v roce 2017. Slovenská republika si z pohledu nákladovosti daňové politiky drží po celou dobu přibližně stejnou úroveň. Dochází u ní jen k velmi malým výkyvům.

Rozdíl nastává u rozpočtového určení daní, kdy Slovenská republika má sdílený příjem pouze u daně z příjmu fyzických osob. Česká republika má mnohem komplikovanější systém rozpočtového určení, u kterého dochází ke sdílení příjmů plynoucích z daní mezi státní rozpočet a rozpočty obcí a krajů.

Ačkoliv mají obě země velice podobnou strukturu daňových systémů, dosahují v oblasti efektivnosti a nákladovosti rozdílných výsledků. Na daňové příjmy má samozřejmě vliv i výše průměrné mzdy, velikost země, počet obyvatel, její vyspělost a rozpočtové určení daní, které je v obou zemích rozdílné. Obě země by se měly zaměřit na zefektivňování výběru daní a jeho elektronizaci, čímž by se snížily náklady. Česká republika v tomto směru již podniká zásadní kroky, kterými jsou zavedení elektronické evidence tržeb a také příprava elektronizace výběru daní.

Seznam tabulek

Tab. č. 1 – Výpočet úpravy výsledku hospodaření na základ daně	26
Tab. č. 2 – Sazby daně z minerálních olejů	33
Tab. č. 3 – Sazby daně z lihu	34
Tab. č. 4 – Sazby daně z piva	34
Tab. č. 5 – Sazby daně z vína a meziproductů	35
Tab. č. 6 – Sazby daně z tabákových výrobků.....	36
Tab. č. 7 – Daňové příjmy ČR za roky 2013 až 2017 (v mil. Kč).....	43
Tab. č. 8 – Meziroční index změny inkasa daně z příjmů právnických osob ČR.....	46
Tab. č. 9 – Meziroční index změny inkasa daně z příjmů fyzických osob ČR.....	47
Tab. č. 10 – Meziroční index změny inkasa daně z přidané hodnoty ČR	47
Tab. č. 11 – Výdaje Finanční správy ČR za roky 2013 až 2017 (v mil. Kč).....	48
Tab. č. 12 – Daňové příjmy SR za roky 2013 až 2017 (v mil. €).....	49
Tab. č. 13 – Meziroční index změny inkasa daně z příjmů právnických osob SR.....	51
Tab. č. 14 – Meziroční index změny inkasa daně z příjmů fyzických osob SR.....	52
Tab. č. 15 – Meziroční index změny inkasa daně z přidané hodnoty SR.....	53
Tab. č. 16 – Výdaje Finanční správy SR za roky 2013 až 2017 (v mil. €).....	54
Tab. č. 17 – Komparace efektivnosti daňových politik	55
Tab. č. 18 – Komparace nákladovosti daňových politik.....	56
Tab. č. 19 – Daňová kvóta v ČR a SR za roky 2013 až 2017.....	59

Seznam obrázků

Obr. č. 1 – Daňové příjmy do státního rozpočtu ČR v roce 2017	22
Obr. č. 2 – Daňové příjmy do státního rozpočtu SR v roce 2017.....	37
Obr. č. 3 – Inkaso daní v ČR za roky 2013 až 2017 (v mil. Kč)	45
Obr. č. 4 – Běžné výdaje Finanční správy ČR za roky 2013 až 2017 (v mil. Kč).....	48
Obr. č. 5 – Inkaso daní v SR za roky 2013 až 2017 (v mil. €).....	50
Obr. č. 6 – Běžné výdaje Finanční správy SR za roky 2013 až 2017 (v mil. €).....	54
Obr. č. 7 – Porovnání efektivnosti daňových politik (v Kč).....	56
Obr. č. 8 – Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2018 v ČR.....	57
Obr. č. 9 – Daňová kvóta v ČR a SR za roky 2013 až 2017 (v %).....	59

Seznam zkratek

ČNR	Česká národní rada
ČR	Česká republika
DK	Daňová kontrola
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
Kč	Koruna česká
NO	Nadměrný odpočet
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
PO	Právnická osoba
SR	Slovenská republika
ZDMV	Zákon o dani z motorových vozidel a o změně a doplnění některých zákonů
ZDP	Zákon o dani z příjmů
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
ZMD	Zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
ZoDNV	Zákon o dani z nemovitých věcí
ZoDP	Zákon o dani z příjmů
ZoDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
ZoDS	Zákon o dani silniční
ZoSD	Zákon o spotřebních daních

Zdroje

Monografie

1. Galočík S. & Paikert O. (2018). *DPH 2018 výklad s příklady*. Praha: Grada Publishing, a.s.
2. Grůň, L. (2004). *Vybrané kapitoly z historie daní, poplatků a cla*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
3. Hejduková, P. (2015). *Veřejné finance – teorie a praxe*. Praha: C. H. Beck.
4. Kubátová, K. (2005) *Daňová teorie: úvod do problematiky*. Praha: ASPI
5. Kubátová, K. (2010). *Daňová teorie a politika*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s.
6. Kubátová, K. (2018). *Daňová teorie a politika*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s.
7. Maaytová, A. a kol. (2015). *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, a.s.
8. Marková, H. (2018). *Daňové zákony 2018, úplná znění platná k 1. 1. 2018*. Praha: GRADA Publishing, a.s.
9. Nerudová, D. (2014). *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. Praha: Wolters Kluwer, a.s.
10. Široký, J. (2013). *Daně v Evropské unii*. Praha: Leges.
11. Široký, J. (2016). *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s.
12. Široký, J. (2018). *Daně v Evropské unii*. Praha: Leges.
13. Široký, J. a kol. (2008). *Daňová teorie - s praktickou aplikací*. Praha: C. H. Beck
14. Úplná Znění č. 1269 (2018). *Daň z nabytí nemovitých věcí, Daň z nemovitých věcí, Daň silniční*. Ostrava: Sagit, a.s.
15. Úplné Znění č. 1216 (2018). *Spotřební daně, líh, paliva a maziva, energetické daně*. Ostrava: Sagit, a.s.
16. Úplné Znění č. 1239 (2018). *Daně z příjmů, evidence tržeb 2018*. Ostrava: Sagit, a.s.
17. Vančurová, A. & Láchová, L. (2018). *Daňový systém 2018*. Praha: VOX a.s.

Elektronické zdroje

18. Běhounek, P. (2019). *Daňový balíček 2019*. Cit. 29.3.2019, dostupné z: <https://www.behounek.eu/1/danovy-balicek-2019/>
19. CzechTrade (2018a). *BusinessInfo. Oficiální portál pro podnikání a export*. Cit. 21.10.2018, dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/dane/dan-z-nemovitych-veci.html>
20. CzechTrade (2018b). *BusinessInfo. Oficiální portál pro podnikání a export*. Cit. 21.10.2018, dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/ekologicke-dane-3532.html#predmet>
21. CzechTrade (2018c) *BusinessInfo. Oficiální portál pro podnikání a export*. Cit. 10.8.2018, dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/slovensko-zakladni-charakteristika-teritoria-17583.html>
22. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (2013). *VÝROČNÁ SPRÁVA o činnosti finančnej správy za rok 2013*. Cit. 21.12.2018, dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Financna_sprava/Vyrocn_spravy/FR_2013/Vyrocn_sprava_2013.pdf
23. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (2014). *VÝROČNÁ SPRÁVA o činnosti finančnej správy za rok 2014*. Cit. 21.12.2018, dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Financna_sprava/Vyrocn_spravy/FR_2014/vyroc_sprava_2014.pdf
24. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (2015). *VÝROČNÁ SPRÁVA o činnosti finančnej správy za rok 2015*. Cit. 21.12.2018, dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Financna_sprava/Vyrocn_spravy/2016.05.20_VS_2015.pdf
25. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (2016). *VÝROČNÁ SPRÁVA o činnosti finančnej správy za rok 2016*. Cit. 21.12.2018, dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Financna_sprava/Vyrocn_spravy/2017.05.09_VS_2016.pdf
26. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (2017). *VÝROČNÁ SPRÁVA o činnosti finančnej správy za rok 2017*. Cit. 21.12.2018, dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Financna_sprava/Vyrocn_spravy/2018.04.10_vyr_spr_2017.pdf

27. Finančné riaditeľstvo SR (2018a). *Finančná správa Slovenská republika*. Cit. 15.8.2018, dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane/dan-z-prijmov#UplatnenieDanovychZvyhodneni>
28. Finančné riaditeľstvo SR (2018b). *Finančná správa Slovenská republika*. Cit. 15.8.2018, dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/dan-z-prijmov/pravnicke-osoby#PredmetDane>
29. Finančné riaditeľstvo SR (2018c). *Finančná správa Slovenská republika*. Cit. 15.8.2018, dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane/miestne-dane>
30. Finančné riaditeľstvo SR (2018d). *Informácia k zákonu č. 2013/2018 Z. z. o dani z poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov*. Cit. 8.4.2019, dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Dane/Novinky_leg/Nepriame_dane/2018.11.13_dan_poistenia.pdf
31. Finanční správa (2013). *FINANČNÍ SPRÁVA*. Cit. 9.8.2018, dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/popis-systemu>
32. Finanční správa (2016). *FINANČNÍ SPRÁVA*. Cit. 9.8.2018, dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-hazardnich-her/informace-k-dani-z-hazardnich-her-7492>
33. Finanční správa (2018a). *FINANČNÍ SPRÁVA*. Cit. 26.9.2018, dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby-poplatnik/obecne-informace>
34. Finanční správa (2018b). *FINANČNÍ SPRÁVA*. Cit. 26.9.2018, dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pravnicke-osoby/obecne-informace>
35. Finanční správa (2018c). *FINANČNÍ SPRÁVA*. Cit. 8.3.2019, dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-kraje-a-obce/Schema_rozpoctoveho_urceni_dani_2019.pdf
36. Generální finanční ředitelství (2013). *Výroční zpráva Finanční správy 2013*. Cit. 20.12.2018, dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/vyrocní-zpravy-a-souvisejici-dokumenty/2013>

37. Generální finanční ředitelství (2013a). *INFORMACE o činnosti Finanční správy České republiky za rok 2013*. Cit. 21.12.2018, dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2013.pdf
38. Generální finanční ředitelství (2014). *Výroční zpráva Finanční správy 2014*. Cit. 20.12.2018, dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/vyrocnizpravy-a-souvisejici-dokumenty/2014>
39. Generální finanční ředitelství (2014a). *INFORMACE o činnosti Finanční správy České republiky za rok 2014*. Cit. 21.12.2018, dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace-o-cinnosti-FS-CR-za-rok-2014.pdf>
40. Generální finanční ředitelství (2015). *Výroční zpráva Finanční správy 2015*. Cit. 20.12.2018, dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Vyrocnizprava_FS_2015.pdf
41. Generální finanční ředitelství (2015a). *INFORMACE o činnosti Finanční správy České republiky za rok 2015*. Cit. 21.12.2018, dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2015.pdf
42. Generální finanční ředitelství (2016). *Výroční zpráva Finanční správy 2016*. Cit. 20.12.2018, dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/VZ_FS_2016.pdf
43. Generální finanční ředitelství (2016a). *INFORMACE o činnosti Finanční správy České republiky za rok 2016*. Cit. 21.12.2018, dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-financni-sprava-cr/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2016.pdf
44. Generální finanční ředitelství (2017). *INFORMACE o činnosti Finanční správy České republiky za rok 2017*. Cit. 21.12.2018, dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2017.pdf
45. Generální finanční ředitelství (2018). *Výroční zpráva Finanční správy 2017*. Cit. 20.12.2018, dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/VZ_FS_2017.pdf

46. Ministerstvo financií Slovenskej republiky (2018a). *MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY*. Cit. 14.8.2018, dostupné z: <https://www.finance.gov.sk/sk/dane-cla-uctovnictvo/priame-dane/>
47. Ministerstvo financií Slovenskej republiky (2018b). *MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY*. Cit. 15.8.2018, dostupné z: <https://www.finance.gov.sk/sk/dane-cla-uctovnictvo/nepriame-dane/>
48. Ministerstvo financií Slovenskej republiky (2018c). *MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY*. Cit. 25.10.2018, dostupné z: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=7162>
49. Ministerstvo financií Slovenskej republiky (2019). *MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY*. Cit. 11.3.2019, dostupné z: <https://www.finance.gov.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/publikacie-ifp/komentare/komentare-z-roku-2019/3-vyssie-mzdy-hraj-u-prve-husle-februar-2019.html>
50. OECD (2017). *Revenue Statistics 1965-2016*. Cit. 24.9.2018, dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/tax-policy/oecd-classification-taxes-interpretative-guide.pdf>
51. OECD (2018). *Taxing Wages 2016-2017*. Cit. 8.3.2019, dostupné z: https://read.oecd-ilibrary.org/taxation/taxing-wages-2018_tax_wages-2018-en
52. OECD Data (2019). *Tax revenue*. Cit. 8.3.2019, dostupné z: <https://data.oecd.org/tax/tax-revenue.htm#indicator-chart>
53. Slov-Lex (2018a). *Slov-Lex – právny a informačný portál*. Cit. 14.8.2018, dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/595/20180101>
54. Slov-Lex (2018b). *Slov-Lex – právny a informačný portál*. Cit. 14.8.2018, dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/582/20180101>
55. Slov-Lex (2018c). *Slov-Lex – právny a informačný portál*. Cit. 14.8.2018, dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/361/20160101>
56. Slov-Lex (2018d). *Slov-Lex – právny a informačný portál*. Cit. 14.8.2018, dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/222/>

57. Slov-Lex (2018e). *Slov-Lex – právny a informačný portál*. Cit. 14.8.2018, dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/98/20180401>
58. Slov-Lex (2018f). *Slov-Lex – právny a informačný portál*. Cit. 14.8.2018, dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/530/20161215>
59. Slov-Lex (2018g). *Slov-Lex – právny a informačný portál*. Cit. 14.8.2018, dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/106/20160301.html>
60. Slov-Lex (2018h). *Slov-Lex – právny a informačný portál*. Cit. 14.8.2018, dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/609/20160601>
61. Slov-Lex (2018ch). *Slov-Lex – právny a informačný portál*. Cit. 14.8.2018, dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/105/20150101>
62. Slov-Lex (2018i). *Slov-Lex – právny a informačný portál*. Cit. 8.3.2019, dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/564/20160101>
63. Vlková J. (2018). *Online daně budou jako elektronické bankovníctví, říká Martin Janeček*. Cit. 8.3.2019, dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2018/online-dane-budou-jako-elektronicke-bank-32305>
64. Žurovec, M. (2018). *Stát loni hospodařil s druhým nejlepším výsledkem od roku 1997, schodek dosáhl 6,2 mld. Kč*. Cit. 25.10.2018, dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2018/pokladni-plneni-sr-leden-listopad-2017-30618>
65. Žurovec, M. (2019). *Poslanecká sněmovna opět schválila daňový balíček Ministerstva financí*. Cit. 29.3.2019, dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/poslanecka-snemovna-opet-schvalila-danov-34638>

Legislativa

Zákon č. 586/1992 Sb., *o daních z příjmů*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon ČNR č. 338/1992 Sb., *o dani z nemovitých věcí*, ve znění pozdějších předpisů

Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb. *o dani z nabytí nemovitých věcí*, ve znění
Zákona č. 254/2016 Sb.

Zákon ČNR č. 16/1993 Sb., *o dani silniční*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 187/2016 Sb., *o dani z hazardních her*, ve znění zákona č. 298/2016 Sb.

Zákon č. 234/2004 Sb., *o dani z přidané hodnoty*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 353/2003 Sb., *o spotřebních daních*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 261/2007 Sb., *o stabilizaci veřejných rozpočtů*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 595/2003 Z. z. *o dani z příjmov*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 582/2004 Z. z. *o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 361/2014 Z. z. *o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 222/2004 Z. z. *o dani z pridanej hodnoty*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 98/2004 Z. z. *o spotrebnej dani z minerálneho oleja*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 530/2011 Z. z. *o spotrebnej dani z alkoholických nápojov*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 106/2004 Z. z. *o spotrebnej dani z tabakových výrobkov*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 609/2007 Z. z. *o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja*, v znění pozdějších předpisů

Zákon č. 105/2004 Z. z. *o spotrebnej dani z liehu*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 564/2004 Z. z. *o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 213/2018 Z. z. *o dani z poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov*

ABSTRAKT

HRABAČKOVÁ, Lucie. *Daňová politika ve vybraných zemích EU a její dopady*. Plzeň, 2019. 72 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: daňová politika, daňový systém, Česká republika, Slovenská republika, komparace a analýza

Bakalářská práce s názvem „*Daňová politika ve vybraných zemích EU a její dopady*“ se zabývá charakteristikou daňových politik a daňových systémů České a Slovenské republiky. Práce má za cíl charakterizovat základní daňové pojmy, mezi které patří samotná charakteristika daní, jejich dělení, historie a vliv Evropské unie na daňové politiky členských států. Dále obsahuje charakteristiku daňových systémů České republiky a Slovenské republiky. Hlavní část se věnuje analýze a komparaci daňových příjmů a výdajů za období let 2013 až 2017 a výpočtu efektivnosti a nákladovosti daňových politik České republiky a Slovenské republiky. Dále je v práci provedeno hodnocení daňových politik na základě vypočtené efektivnosti a nákladovosti. Z toho vyplývá, že Česká republika dosahuje vyšších daňových příjmů oproti Slovenské republice a efektivnost české daňové politiky je též vyšší než efektivnost Slovenské republiky. V úplném závěru práce jsou charakterizovány dopady současných daňových politik a jsou popsány změny, které vlády v daňové oblasti připravují.

ABSTRACT

HRABAČKOVÁ, Lucie. *Tax policies in selected EU countries and their impacts*. Plzeň, 2019. 72 s. Bachelor Thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: tax policy, tax system, Czech Republic, Slovak Republic, comparison and analysis

The bachelor thesis entitled "*Tax policies in selected EU countries and their impacts*" deals with the characteristics of tax policies and systems of the Czech and the Slovak Republics. The main objective of the thesis is to characterize basic tax terms, which include the characteristics of taxes, their division and history. It also contains characteristics of the tax systems of Czech Republic and Slovak Republic. The main part is devoted to the analysis and comparison of tax revenues and expenditures for the period years 2013 to 2017 and the calculation of the effectiveness and cost of tax policies of the Czech Republic and the Slovak Republic. Furthermore, the thesis evaluates tax policies on the basis of calculated efficiency and cost. It shows that the Czech Republic achieves higher tax revenues compared to the Slovak Republic and the effectiveness of Czech tax policy is also higher than effectiveness of the Slovak Republic. At the end of the thesis, the impacts of current tax policies are characterized and the changes, that governments are preparing in the tax area are described.